

30 år!
1984–2014

SCB

Statistiska centralbyrån Statistics Sweden

På tal om KVINNOR OCH MÄN

LATHUND OM JÄMSTÄLLDHET 2014

Women and men in Sweden 2014

Facts and figures

Statistics Sweden
2014

Tidigare publicering
Previous publication

På tal om kvinnor och män, Lathund om jämställdhet, har utkommit i 13 utgåvor sedan 1984.
Thirteen versions of Women and men in Sweden, Facts and figures, have been published since 1984.

Producent
Producer

Statistiska centralbyrån, enheten för befolkningsstatistik
Statistics Sweden, Population Statistics Unit
SE-701 89 Örebro
+46 19 17 60 00
jamstalldhet@scb.se

Förfrågningar
Enquiries

Lena Bernhardt +46 19 17 65 27
Statistikservice
Statistics Service +46 8 506 948 01
jamstalldhet@scb.se

Delar av innehållet i denna publikation ingår i Sveriges officiella statistik (SOS). Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet. Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt: Källa: SCB, *På tal om kvinnor och män 2014*.

Elements in this publication is a part of the official statistics of Sweden (SOS). It may be used freely and quoted. When quoting, please state the source as follows: Source: Statistics Sweden, *Women and men in Sweden 2014*.

Den särskilda SOS-logotypen får enligt lag inte användas vid vidarebearbetningar av statistiken.

Use of the particular SOS logotype is prohibited when further processing the statistics.

Omslag: Ateljén, SCB
Cover

ISBN 978-91-618-1608-8 (Print)
URN:NBN:SE:SCB-2014-X10BR1401_pdf

Printed in Sweden
SCB-Tryck, Örebro 2014.05

INNEHÅLL

Jämställdhet	2
Utveckling av jämställdheten sedan 1980-talet	4
Befolkning.....	13
Hälsa	21
Utbildning.....	28
Tidsanvändning	37
Omsorg.....	41
Förvärvsarbete	50
Lön.....	72
Inkomst.....	77
Kriminalitet.....	84
Inflytande och makt	92

JÄMSTÄLLDHET

innebär att kvinnor och män har samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det förutsätter samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter på livets alla områden.

Jämställdhet – jämlikhet

Ordet *jämställdhet* används i Sverige när det gäller förhållandet mellan kvinnor och män. *Jämlikhet* är däremot ett vidare begrepp. Det avser rättvisa förhållanden mellan alla individer och grupper i samhället och utgår ifrån att alla människor har lika värde oavsett kön, etnicitet, religion, social tillhörighet med mera. Jämställdhet är en av de viktigaste jämlikhetsfrågorna.

Jämställdhet har både en kvantitativ och en kvalitativ aspekt

Kvantitativ jämställdhet innebär en jämn fördelning mellan kvinnor och män inom alla områden i samhället, t.ex. inom olika utbildningar, yrken, fritidsaktiviteter och maktpositioner. Finns det mer än 60 procent kvinnor i en grupp är den kvinnodominerad. Finns det mer än 60 procent män i en grupp är den mansdominerad. *Kvalitativ jämställdhet* innebär att både kvinnors och mäns kunskaper, erfarenheter och värderingar tas tillvara och får berika och påverka utvecklingen inom alla områden i samhället.

Jämställdheten i ett 30-årsperspektiv

I denna bok görs jämförelser 30 år bakåt i tiden. Hur såg det ut t.ex. 1985, 2000 och senast tillgängligt år? Utvecklingen beskrivs både i siffror och text. En sammanfattning av viktiga förändringar finns på sidorna 4 och 5.

Svensk jämställdhetspolitik

Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det innebär bland annat följande:

En jämn fördelning av makt och inflytande

Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.

Ekonomisk jämställdhet

Kvinnor och män ska ha samma möjlighet och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.

En jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet

Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjlighet att ge och få omsorg på lika villkor.

Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Jämställdhet berör alla samhällsområden

För att nå ett jämställt samhälle måste ett jämställdhetsperspektiv läggas på alla områden i samhället. Denna strategi kallas jämställdhetsintegrering. Strategin innebär att analyser av kvinnors och mäns, flickors och pojkars, situation och villkor ska ingå i beslutsunderlag och att konsekvenser av förslag analyseras ur ett jämställdhetsperspektiv. Jämställdhetsintegrering utgår från insikten om att jämställdhet skapas där resurser fördelas och beslut fattas. Därför måste jämställdhetsperspektivet integreras i alla beslutsprocesser av de aktörer som normalt sett deltar i beslutsfattandet.

UTVECKLING AV JÄMSTÄLLDHETEN SEDAN 1980-TALET

- Fortfarande tar kvinnor merparten av dagarna med föräldraperning.
- Sysselsättningsgraden var lägre 2013 än 1987 men högre än 2000 för både kvinnor och män.
- Fortfarande hög andel deltid för kvinnor trots en minskning sedan 1987.
- Skillnaden mellan kvinnors och mäns tid i obetalt arbete minskar främst för att kvinnors obetalda tid minskar.
- Små förändringar mot en mindre könssegregerad arbetsmarknad.
- I gymnasieskolan rör sig kvinnorna mot jämställda utbildningar, männen rör sig mot jämställda och kvinnodominerade utbildningar.
- Både kvinnor och män ökar i antal på högskolans alla inriktningar, undantaget män i pedagogik och lärarutbildning där tvärtom antalet minskar.
- Löneskillnaderna mellan kvinnor och män är nästan oförändrade.
- Pensionärerna blir alltfler och lever längre
  - kvinnor lever ensamma i högre utsträckning än män
  - män har högre pension än kvinnor
- Jämnare könsfördelning i riksdagen, men fortfarande fler män än kvinnor.

Några viktiga fakta

- 1985 tog kvinnor ut 94 % av dagarna med föräldrapenning, män 6 %. 2013 tog kvinnor ut 75 % och män 25 %.
- 1987 var sysselsättningsgraden för kvinnor 82 % och för män 88 %. 2000 var den 76 % för kvinnor och 81 % för män, 2013 var den 77 % för kvinnor och 82 % för män.
- 1987 arbetade 45 % av kvinnorna deltid, 6 % av männen. 2013 arbetade 30 % av kvinnorna deltid, 11 % av männen.
- 2010 lägger kvinnor 3,5 timmar på obetalt arbete ett vardagsdygn, män 2,5 timmar.
- Kvinnor har minskat sin tid i obetalt arbete ett vardagsdygn sedan 1990 med 1 timme, män har ökat sin tid med 8 minuter.
- 1985 fanns 6 % av kvinnorna och 5 % av männen i yrken med jämn könsfördelning. 2012 fanns 14 % av kvinnorna och 13 % av männen i sådana yrken.
- 1986 avgick från gymnasieskolan 80 % av kvinnorna och 23 % av männen från kvinnodominerade program. 2013 var motsvarande för kvinnor 76 % och för män 38 %.
- 1986 examinerades 21 000 kvinnor och 11 000 män från högskolan. 2013 var det 47 000 kvinnor och 27 000 män. Könsfördelningen var i stort sett densamma båda åren.
- 1994 var kvinnors lön i procent av mäns 84 %. 2012 var den 86 %.
- Medellivslängden 2013 var 84 år för kvinnor och 80 år för män. 1985 var motsvarande siffror 80 år respektive 74 år.
- 1985 var 31 % av riksdagsledamöterna kvinnor och 69 % var män. 2010 var 45 % kvinnor och 55 % män.

Nationell organisation av jämställdhetsarbetet

Jämställdhetsministern samordnar regeringens jämställdhetspolitik. Varje minister är jämställdhetsansvarig för sitt sakområde. *Jämställdhetsenheten* svarar under jämställdhetsministern för samordning av regeringens jämställdhetsarbete och särskilda jämställdhetsåtgärder samt för att utveckla metoder för att genomföra regeringens jämställdhetspolitik. På varje länsstyrelse finns en person anställd som är särskilt sakkunnig i jämställdhet. *Diskrimineringsombudsmannen (DO)* tillser att diskrimineringslagen och föräldraledighetslagen efterlevs. *Nämnden mot diskriminering* kan vid vite ålägga arbetsgivare och utbildningsanordnare att vidta åtgärder mot diskriminering, exempelvis diskriminering på grund av kön.

Jämställdhet och statistik

Kvinnor och män ska vara synliga i statistiken

För att detta ska vara möjligt måste statistiken vara uppdelad efter kön. Riksdagen har beslutat att jämställdhetsstatistiken är officiell statistik. Målet är att all statistik som relaterar till individer ska vara insamlad, analyserad och presenterad efter kön. *Kön ska vara en övergripande och genomgående indelningsgrund i statistiken*. Statistiken ska dessutom presenteras på ett för användarna lättillgängligt sätt. I Förordning (2001:100) om den officiella statistiken finns en paragraf i avsnittet "Tillgänglighet": 14 §. *Individbaserad officiell statistik skall vara uppdelad efter kön om det inte finns särskilda skäl mot detta*.

SCB har tagit fram råd och riktlinjer för arbete med könsuppdelad statistik (CBM 2004:1). Dessa kan laddas ned från SCB:s webbplats. Könsuppdelad statistik är dock inte tillräckligt för att göra jämställdhetsanalyser. För detta ändamål är det även nödvändigt med statistik som belyser jämställdhetsfrågor i samhället.

På SCB:s webbplats finns sedan 2012 jämställdhetsstatistik i form av indikatorer kopplade till de jämställdhetspolitiska målen samt fördjupningar inom några områden. Statistiken uppdateras årligen vid två tillfällen.

Så här långt har vi hunnit

- 1845 Lika arvsrätt för kvinnor och män genomförs.
- 1846 Änkor, frånskilda eller ogifta kvinnor får lagenlig rätt att bedriva näringsverksamhet inom hantverk och viss handel.
- 1858 Ogift kvinna över 25 år kan få bli myndig efter domstolsbeslut. Gifter hon sig blir hon åter omyndig.
- 1859 Kvinnor får rätt att inneha vissa lärartjänster.
- 1863 Ogift kvinna blir myndig vid 25 års ålder.
- 1864 Mannen förlorar lagstadgad rätt att aga sin hustru.
- 1870 Kvinnor får rätt att ta studenten som privatister.
- 1873 Kvinnor får rätt att ta akademisk examen med några få undantag (jur. lic. och teologi).
- 1874 Gift kvinna får rätt att bestämma över sin egen inkomst.
- 1884 Ogift kvinna blir myndig vid 21 års ålder.
- 1901 Kvinnor får rätt till ledighet i fyra veckor utan lön vid barnsörd.
- 1919 Alla kvinnor får kommunal rösträtt och blir valbara till kommuner och landsting.
- 1921 Kvinnor får allmän rösträtt och blir valbara till riksdagen.
Gift kvinna blir myndig vid 21 års ålder.
Kvinnan och mannen blir likställda i den nya giftermålsbalken.
- 1922 De fem första kvinnorna väljs in i riksdagen.
- 1925 Kvinnor får, med vissa undantag, samma rätt som män till statliga tjänster.
- 1927 Statliga läroverk öppnas för flickor.
- 1931 Moderskapsförsäkringen införs.
- 1935 Lika folkpension för kvinnor och män införs.

- 1938 Preventivmedel tillåts.
Bidragsförskott införs.
Mödrahjälp till behövande införs.
Moderskapspenning för alla införs.
- 1939 Förvärvsarbetande kvinnor får inte avskedas på grund av havandeskap, förlossning eller giftermål.
- 1947 Första kvinnan i regeringen, Karin Kock.
Lika lön för samma tjänst införs för statligt anställda.
Barnbidrag införs.
- 1950 Båda föräldrarna blir förmyndare för barnet.
- 1951 Kvinnan får behålla sitt svenska medborgarskap även om hon gifter sig med en utländsk medborgare.
- 1955 Lagstadgad betald ledighet för yrkesarbetande kvinnor vid barnsbörd, 3 månader.
- 1958 Kvinnor får rätt att bli präster.
- 1960 SAF och LO beslutar att inom en femårsperiod slopa de särskilda kvinnolönerna.
- 1964 P-piller godkänns i Sverige.
- 1965 Våldtäkt inom äktenskapet kriminaliseras.
- 1969 Grundskolan får ny läroplan. Skolan bör verka för jämställdhet.
- 1970 Gymnasieskolan får ny läroplan. Skolan bör verka för jämställdhet.
- 1971 Särbeskattning, dvs. individuell beskattning av arbetsinkomst, ersätter sambeskattnig.
- 1974 Föräldraförsäkring införs som ger föräldrar rätt att dela ledigheten vid barns födelse.
- 1975 FN:s kvinnoår.
Ny abortlag. I princip fri abort t.o.m. 18:e veckan.
- 1976 FN:s internationella kvinnoår tionde inleds.
Förordning om jämställdhet inom den statliga sektorn.
Steriliseringslag. Person som fyllt 25 år bestämmer själv.

- 1977 Jämställdhetsavtal mellan SAF och LO-PTK.
- 1979 Rätt till sex timmars arbetsdag för småbarnsföräldrar utan inkomstkompensation.
- 1980 Lag mot könsdiskriminering i arbetslivet införs.
Äktamakeprövning för studiemedel avskaffas.
Jämställdhetsavtal för kommuner och landsting.
Grundskolan får ny läroplan. Skolan ska verka för jämställdhet.
Ny lag om tronföljd. Förstfödda dottern eller sonen till monarken ska ärva tronen.
- 1982 Misshandel på enskild plats faller under allmänt åtal.
Förbud mot pornografiska föreställningar på offentlig plats.
ATP-poäng för vård av barn under 3 år i hemmet.
Statliga bidrag till kvinnoorganisationer.
Ny namnlag. Vid giftermål får kvinnan och mannen välja vems efternamn de vill ha.
- 1983 Nytt jämställdhetsavtal mellan SAF och LO-PTK.
- 1984 Jämställdhetsavtal inom den statliga sektorn.
- 1985 FN:s kvinnoår tionde avslutas. Strategier till år 2000 antas.
Jämställdhetsavtal för de statliga bolagen.
- 1987 Ny särskild lag om sambors gemensamma hem, sambolagen.
- 1988 Riksdagsbeslut om femårig nationell handlingsplan för jämställdhet.
- 1989 Nordisk handlingsplan för jämställdhet.
Alla yrken öppna för kvinnor, även inom försvaret.
- 1992 Ny jämställdhetslag.
- 1994 Reviderad jämställdhetslag.
Riksdagsbeslut om ny nationell policy för jämställdhet.
Jämställdhetsstatistiken blir officiell statistik.

- 1995 Sverige blir medlem i EU.
Vid FN:s fjärde kvinnokonferens i Beijing antas en deklARATION och en handlingsplan för jämställdhetsarbete.
En månad av föräldraförsäkringen reserveras för modern respektive fadern ("pappamånad") och kan inte överlåtas.
Lag om registrering av partnerskap.
- 1997 Första kvinnliga biskopen.
- 1998 Lag om våld mot kvinnor. Ändring i brottsbalken.
Lag med förbud mot könsstympning av kvinnor.
Jämställdhetslagen skärps avseende sexuella trakasserier.
- 1999 Lag om förbud mot köp av sexuella tjänster.
- 2000 FN:s specialsession, Kvinnor 2000: jämställdhet, utveckling och fred inför 2000-talet.
Nationellt råd för kvinnofrid inrättas.
- 2001 Jämställdhetslagen skärps bl.a. vad avser jämställdhetsanalys av löner.
- 2002 Antal dagar i föräldraförsäkringen utökas med 30 s.k. sjukpenningdagar till 480 dagar. Av dessa reserveras 60 för vardera föräldern och kan inte överlåtas.
- 2003 Ändring i lagen om besöksförbud. Besöksförbud kan avse det gemensamma hemmet.
- 2004 Regeringen beslutar om handlingsplan för jämställdhetsintegrering inom Regeringskansliet.
- 2005 Ny sexualbrottslagstiftning.
- 2006 Riksdagsbeslut om nya mål för jämställdhetspolitiken.
Europeiska rådet beslutar om en europeisk jämställdhetspakt.
Europaparlamentets och rådets förordning om inrättandet av ett europeiskt jämställdhetsinstitut.

- 2007 Regeringen lägger fram en handlingsplan för att bekämpa mäns våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer.
- 2009 Diskrimineringslagen träder i kraft. Den omfattar bland annat diskriminering på grund av kön och diskriminering på grund av könsöverskridande identitet eller uttryck. Jämställdhetslagen upphör att gälla. En ny myndighet, Diskrimineringsombudsmannen, DO, bildas och JämO upphör.
- Könsneutral äktenskapslag.
- Det europeiska jämställdhetsinstitutet inrättas i Vilnius, Litauen.
- 2011 Sverige undertecknar Europarådets konvention om förebyggande och bekämpande av våld mot kvinnor och våld i nära relationer.
- 2012 Publicering på SCB:s webbplats av jämställdhetsstatistik i form av indikatorer, kopplade till de jämställdhetspolitiska målen.
- 2013 Fler fall av sexuella utnyttjanden kriminaliseras som våldtäkt genom att begreppet "hjälpöst tillstånd" ersätts av de vidare begreppet "särskilt utsatt situation".
- Regeringen har i budgetpropositionen 2014 föreslagit ett system för en förbättrad uppföljning av de jämställdhetspolitiska målen.
- 2014 Nordiskt Forum om kvinnors rättigheter och jämställdhet.

Läsanvisning

Uppgifterna i denna lathund kommer till övervägande del från Statistiska centralbyråns (SCB) och andra statistikansvariga myndigheters produktion. Källan anges i anslutning till respektive tabell/diagram. Tabeller och diagram ger i de flesta fall uppgifter om antal och/eller andelar (%) med olika egenskaper dels för kvinnor dels för män. Andel (%) redovisas på två sätt:

- Andel (%) av alla kvinnor och andel (%) av alla män som har en viss egenskap, t.ex. arbetar deltid.
- Könsfördelningen (%) inom en viss grupp, t.ex. gymnasielärare.

Vissa så kallade ytdiagram beskriver både det absoluta antalet och könsfördelningen inom olika grupper. Sådana diagram finns bland annat i avsnittet Utbildning. Se t.ex. diagrammet över avgångna från gymnasieskolan på sidan 31. Ytan för varje program visar hur många som examinerats från programmet, jämfört med andra program.

Totaluppgiften i tabeller stämmer inte alltid med deluppgifterna på grund av avrundningar.

Statistik som ingår i Sveriges officiella statistik har märkts ut med symbolen . Arbetskraftsundersökningarna (AKU) och Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC) ingår i systemet för den officiella statistiken. Tabeller och diagram i denna bok är dock specialbearbetningar och är därför inte officiell statistik.

När det gäller statistikens kvalitet hänvisas till angivna källor. Se också SCB:s webbplats: www.scb.se.

Teckenförklaring

- Inget finns att redovisa (värdet noll).
- 0 Mindre än hälften av den använda enheten.
- .. Uppgift är inte tillgänglig eller alltför osäker för att anges.
- . Uppgift kan inte förekomma.

BEFOLKNING

Befolkningens utveckling 1900–2013

Antal i 1 000-tal och folkökning (%)

	Folkmängd		Levande födda		Döda	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
1900	2 630	2 506	67	71	43	43
1925	3 081	2 973	52	55	36	35
1950	3 536	3 511	56	60	35	35
1975	4 127	4 081	50	53	40	48
2000	4 490	4 393	44	47	48	46
2013	4 831	4 814	55	58	47	44

	Invandrade		Utvandrade		Årlig folkökning (%)	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
1900	4	4	10	10	7,3	8,0
1925	2	3	5	7	3,0	2,8
1950	16	12	7	6	8,7	8,7
1975	20	24	12	16	4,5	3,3
2000	29	29	16	18	1,9	2,9
2013	55	60	24	27	8,5	10,2

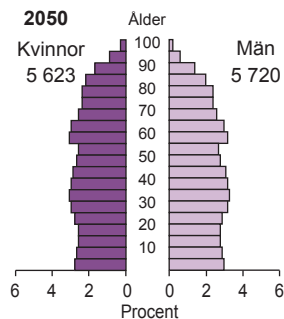
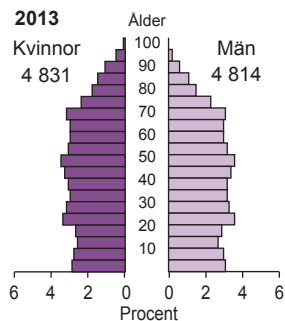
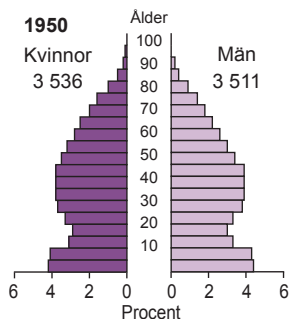
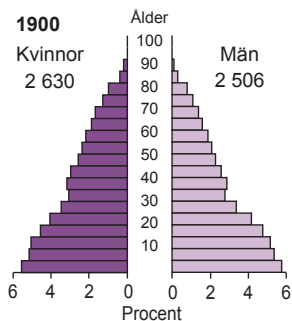
Källa: Befolkningsstatistik, SCB

I början av 1900-talet berodde folkökningen på att antalet födda översteg antalet döda. Så var det fram till mitten av 1970-talet. Numera är invandring den största orsaken till befolkningsökningen.

Under mitten av 1900-talet ökade antalet som invandrade. Detta bland annat till följd av arbetskraftsinvandring under 1950- och 1960-talen samt senare flykting- och anhöriginvandring. Bland de som invandrar idag är återvändande svenska medborgare den enskilt största gruppen.

Befolkning efter ålder 1900, 1950, 2013 och 2050

Antal i 1 000-tal och procent av alla kvinnor och män

Källa: Befolkningsstatistik, Sveriges framtida befolkning 2013–2060, SCB

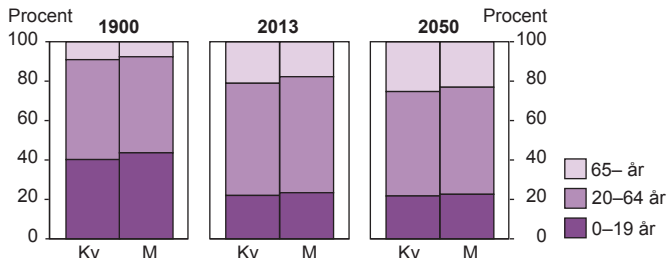
Under 1900-talet har andelen äldre i befolkningen ökat, numera är nästan var femte person 65 år och äldre. Under samma period har andelen i åldern 0–19 år minskat. Under 1900-talet ökade andelen i åldern 20–64 år fram till början av 1940-talet. Därefter minskade den och från början av 1960-talet har den varit i stort sett konstant.

I framtiden förväntas var fjärde person vara 65 år eller äldre. År 2016 kommer befolkningen att för första gången bestå av fler män än kvinnor.

Befolkning efter ålder 1900, 2013 och 2050

Procentuell fördelning

Källa: Befolkningsstatistik, Sveriges framtida befolkning 2013–2060, SCB

Befolkning efter födelseregion och ålder 1985, 2000 och 2013

Antal i 1 000-tal

Ålder	1985		2000		2013	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Födelseregion						
25–44 år						
Sverige	1 043	1 096	1 004	1 060	917	970
Norden utom Sverige	72	61	39	35	19	18
Europa utom Norden	42	47	64	63	103	108
Asien	8	13	54	52	120	108
Afrika	2	6	14	16	35	36
Övriga länder	9	9	18	18	24	25
Totalt	1 177	1 232	1 193	1 244	1 217	1 264
45–64 år						
Sverige	814	806	968	990	980	1 011
Norden utom Sverige	61	47	70	55	54	44
Europa utom Norden	36	38	55	58	80	77
Asien	2	2	16	20	59	60
Afrika	0	1	3	6	13	18
Övriga länder	5	4	9	9	18	16
Totalt	917	899	1 121	1 138	1 204	1 225

 Källa: Befolkningsstatistik, SCB

Ensamstående och gift/sambo efter ålder 2013

Procentuell fördelning och antal i 1 000-tal

	15–19 år		20–24 år		25–29 år	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Ensamstående	97	99	65	79	34	48
Gift/sambo	3	1	35	21	66	52
Totalt procent	100	100	100	100	100	100
antal	267	284	326	342	303	316

	30–34 år		35–39 år		40–49 år	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Ensamstående	21	29	18	22	23	23
Gift/sambo	79	71	82	78	77	77
Totalt procent	100	100	100	100	100	100
antal	291	304	300	311	649	670

	50–59 år		60–64 år		65–74 år	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Ensamstående	28	26	28	25	35	22
Gift/sambo	72	74	72	75	65	78
Totalt procent	100	100	100	100	100	100
antal	580	590	289	288	528	512

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU), SCB

Befolkningen i åldern 65 år och äldre efter civilstånd och ålder 2013

Procentuell fördelning och antal i 1 000-tal

Civilstånd	65–69 år		70–74 år		75–79 år	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Ogifta	10	15	7	11	6	8
Gifta	58	63	54	65	45	66
Skilda	22	18	21	18	17	15
Änkor/änklingar	10	4	18	6	32	11
Totalt procent	100	100	100	100	100	100
antal	304	299	230	219	174	148

Civilstånd	80–84 år		85–89 år		90– år	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Ogifta	5	8	5	7	6	6
Gifta	31	62	18	55	6	39
Skilda	14	12	10	9	8	6
Änkor/änklingar	49	18	67	30	80	48
Totalt procent	100	100	100	100	100	100
antal	141	102	102	60	66	27

 Källa: Befolkningsstatistik, SCB

Andelen änkor och änklingar var högre i alla åldersgrupper 1985 än 2013.

I alla åldersgrupper var andelen skilda kvinnor och män lägre 1985. För både kvinnor och män, 70 år och äldre, var andelen ogifta högre än 2013.

Familjehushåll efter hushållstyp

Antal i 1 000-tal och procentuell fördelning. Barn i åldern 0–18 år¹⁾

Hushållstyp	1985		2000		2012	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Sammanboende utan barn	1 137	33	1 306	29	1 290	25
Sammanboende med barn	875	25	859	19	1 062	20
Ensamstående kvinna med barn	101	3	176	4	265	5
Ensamstående man med barn	16	0	52	1	133	3
Ensamboende kvinna	736	21	818	18	953	18
Ensamboende man	589	17	771	17	850	16
Övriga familjehushåll	..	..	549	12	677	13
Totalt	3 454	100	4 532	100	5 229	100

1 År 1985 och 2000 är barnen i åldern 0–17 år.

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Familjehushåll med sammanboende och ensamstående efter antal barn 2012

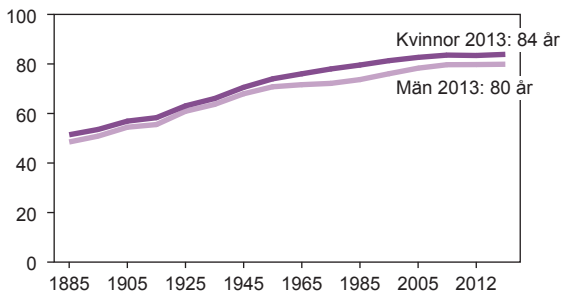
Antal i 1 000-tal och procentuell fördelning. Barn i åldern 0–18 år

Antal barn	Sammanboende		Ensamstående			
			Kvinnor		Män	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
0	1 432	61	1 305	86	1 259	92
1	347	15	111	7	64	5
2	402	17	73	5	35	3
3–	172	7	23	2	6	1
Totalt	2 354	100	1 511	53	1 364	47

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Återstående medellivslängd vid födelsen 1885–2013

Ålder

Källa: Befolkningsstatistik, SCB

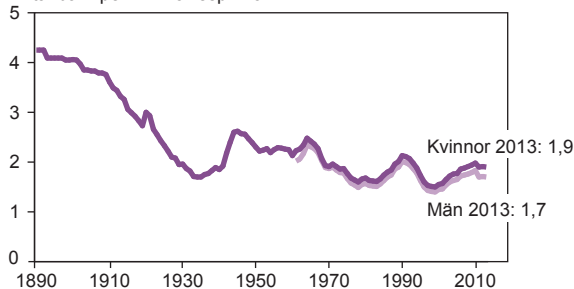
Förstagångsföräldrar

Förstagångsmödrarna har blivit 3 år äldre sedan 1985. År 2013 var medelåldern 29 år och 2000 var den 28 år. Förstagångspapporna har också blivit 3 år äldre under samma period. Idag är de 32 år och år 2000 var de 31 år.

 Källa: Befolkningsstatistik, SCB

Summerad fruktsamhet 1890–2013

Antal barn per kvinna resp. man

Källa: Prognosinstitutet, SCB

Barnlösa efter ålder 1970, 1985, 1995 och 2013

Andel (%) av alla födda i Sverige i åldersgruppen

Ålder	1970		1985		1995		2013	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M
25	42	63	62	81	68	84	80	90
30	20	33	29	48	33	50	47	64
35	14	23	15	27	19	32	22	36
40	14	22	13	20	15	24	14	25
45	16	23	12	18	12	20	13	22
50	..	..	..	..	..	..	14	21

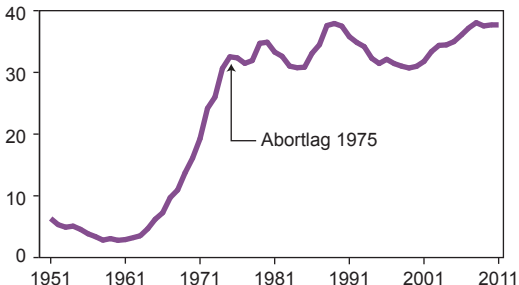
Källa: Historiska befolkningsregistret (HBR) och Flergenerationsregistret, SCB

Uppgifter avseende utrikes födda är alltför osäkra för att redovisas.

År 1970 hade många vid 25 års ålder redan hunnit skaffa barn. Idag är en majoritet barnlösa vid den åldern. Barnlösheten minskar sedan med ålder och i slutet av de barnafödande åldrarna har 14 procent av kvinnorna och 21 procent av männen inte fått egna (biologiska) barn. Denna andel har varit relativt konstant de senaste decennierna. Män är barnlösa i något större utsträckning än kvinnor.

Verkställda aborter 1951–2011

Antal, 1000-tal

Källa: Abortregistret, Socialstyrelsen

HÄLSA

Sjukdomar och symtom efter ålder 2012

Andel (%) i åldern 16 år och äldre som själv uppger sig ha långvarig sjukdom eller symtom

Sjukdom eller symtom	16–44 år		45–64 år		65– år	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Endokrina sjukdomar	5	2	12	10	24	17
därav: diabetes	1	1	3	5	9	10
Nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar	3	3	8	4	10	9
Cirkulationsorganens sjukdomar	2	1	15	21	52	53
därav: högt blodtryck	1	1	13	16	40	33
hjärtsjukdom	0	0	1	3	12	17
Sjukdom i andningsorganen	6	7	7	5	7	8
Matsmältningsorganens sjukdomar	3	2	4	4	6	4
Hudsjukdomar	2	2	3	2	2	2
Skelettets och rörelse- organens sjukdomar	7	4	19	11	28	13
Totalt	33	25	55	48	81	76

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Kvinnor uppger i högre grad än män i alla åldersgrupper att de har långvarig sjukdom eller symtom. I åldersgruppen 45–64 år är det vanligast för kvinnor med sjukdomar eller symtom i skelettet och rörelseorganen och för män sjukdomar i cirkulationsorganen. Från 65 år är högt blodtryck vanligast för både kvinnor och män.

Dagligrökare efter ålder 1984–85, 2000–01 och 2012

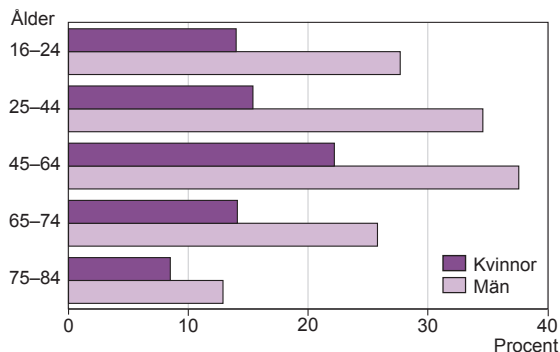
Andel (%) av alla i gruppen

Ålder	1984–85		2000–01		2012	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
16–24	30	22	19	13	12	13
25–44	37	36	21	16	11	12
45–64	28	36	26	22	19	15
65–74	14	26	14	17	13	14
75–84	6	22	8	8	8	5
Totalt	28	32	20	17	13	14

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Röker och/eller snusar dagligen 2012

Andel (%) av alla i gruppen

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Andelen dagligrökare har minskat bland både kvinnor och män mellan 1985 och 2012. Högst andel rökare fanns 2012 i åldersgruppen 45–64 år. Det är också den åldersgrupp där andelen kvinnor är högre än andelen män.

När man lägger till de som snusar får man den totala tobaksanvändningen. I alla åldrar är män tobaksanvändare i högre grad än kvinnor.

Rökning, snusning och alkoholkonsumtion bland elever i årskurs 9, 1985, 2000 och 2012

Andel (%) av alla elever

	Flickor			Pojkar		
	1985	2000	2012	1985	2000	2012
Röker/snusar ¹⁾	22	36	24	31	38	23
Röker och snusar	1	3	2	8	17	8
Röker endast	20	32	22	9	12	9
Snusar endast	1	1	0	14	9	5
Intensivkonsumtion ²⁾ av alkohol varje månad	24	23	17	23	33	16

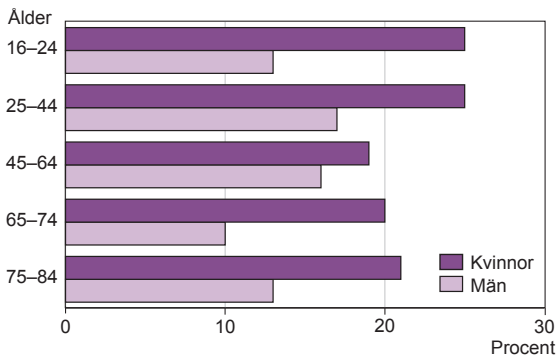
1 Frågan beträffande rökning och snusning förändrades 1997.

2 Elever som minst en gång i månaden dricker en hel flaska vin eller motsvarande vid samma tillfälle.

Källa: Skolelevers drogvanor, Centralförbundet för alkohol och narkotikaupplysning (CAN)

Besvär av ångslan, oro eller ångest efter ålder 2012

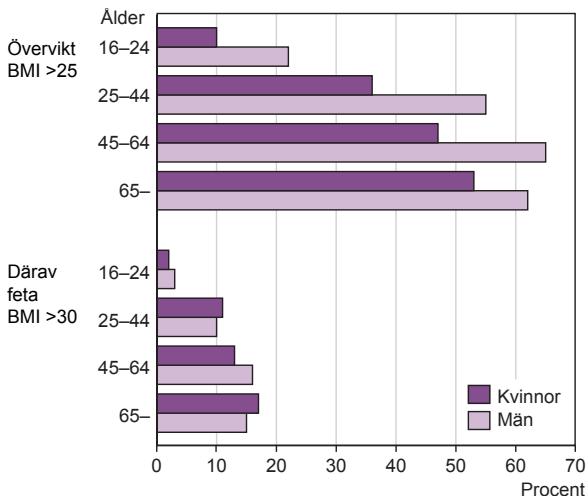
Andel (%) av alla i gruppen

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Personer med övervikt/fetma efter ålder 2012

Andel (%) av alla i gruppen

Överviktiga: BMI > 25

Feta: BMI > 30

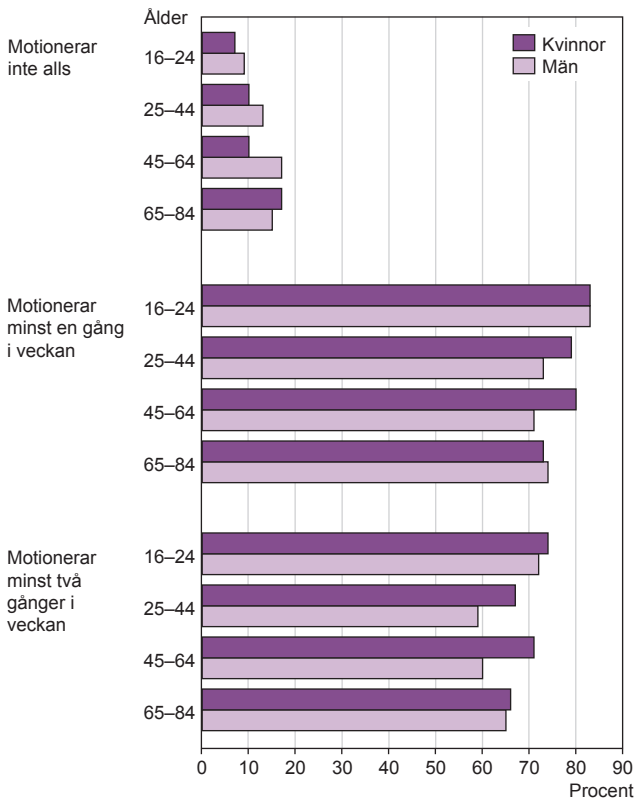
$$\text{BMI} = \frac{\text{Vikt i kg}}{(\text{Längd i m})^2}$$

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

I alla åldersgrupper har andelen kvinnor och män med övervikt och fetma ökat sedan slutet av 1980-talet.

Motionsvanor efter ålder 2012

Andel (%) av alla i gruppen

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Dödstal efter dödsorsak och ålder 1985, 2000 och 2012

Döda per 100 000 av medelfolkmängden i respektive åldersgrupp (dödstal)

Dödsorsak	1985		2000		2012	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
0 år						
Cirkulationsorg. sjukd.	4	4	5	2	4	2
Tumörer	6	10	2	4	4	2
Olyckor och våld	6	10	0	9	2	7
Övriga orsaker	627	713	276	389	222	279
Totalt	644	738	283	404	231	289
1–14 år						
Cirkulationsorg. sjukd.	1	1	0	0	0	1
Tumörer	4	6	3	3	2	3
Olyckor och våld	5	7	2	4	2	1
Övriga orsaker	7	8	5	5	4	6
Totalt	17	21	11	12	9	11
15–44 år						
Cirkulationsorg. sjukd.	7	18	5	10	3	8
Tumörer	21	16	15	13	13	11
Olyckor och våld	25	66	15	46	13	40
Övriga orsaker	13	24	10	20	8	11
Totalt	66	124	44	89	37	70
45–64 år						
Cirkulationsorg. sjukd.	117	424	69	193	47	124
Tumörer	231	241	207	185	160	153
Olyckor och våld	35	96	24	62	25	64
Övriga orsaker	79	143	73	116	67	106
Totalt	462	904	373	556	299	447
65–74 år						
Cirkulationsorg. sjukd.	848	1 999	469	1 101	270	557
Tumörer	582	898	586	832	549	668
Olyckor och våld	56	106	36	95	32	74
Övriga orsaker	266	472	310	458	301	428
Totalt	1 753	3 475	1 400	2 486	1 152	1 726

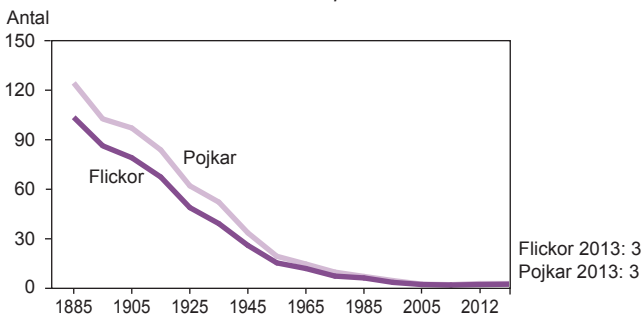
Dödsorsak	1985		2000		2012	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
75 år och äldre						
Cirkulationsorg. sjukd.	5 089	6 494	4 058	4 851	3 404	3 731
Tumörer	1 156	1 951	1 172	2 034	1 281	2 022
Olyckor och våld	198	266	183	273	219	310
Övriga orsaker	1 589	2 232	2 244	2 398	2 879	2 749
Totalt	8 032	10 943	7 658	9 556	7 783	8 811
Samtliga						
Cirkulationsorg. sjukd.	573	657	499	476	384	350
Tumörer	224	256	236	260	233	253
Olyckor och våld	42	77	35	62	37	62
Övriga orsaker	201	223	295	245	345	270
Totalt	1 041	1 213	1 066	1 042	999	934

År 2012 avled 5 kvinnor i samband med komplikationer under graviditet eller förlossning. Under året föddes 113 200 barn.

 Källa: Dödsorsaker, Socialstyrelsen

Spädbarnsdödlighet 1885–2013

Döda under det första levnadsåret per 1 000 levande födda

 Källa: Befolkningsstatistik

UTBILDNING

Utbildningsnivå för befolkningen 25–64 år, 1985, 2000 och 2012

Procentuell fördelning och antal i 1 000-tal

Utbildningsnivå	1985		2000		2012	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
25–44 år						
Förgymnasial	28	29	11	14	9	11
Gymnasial	43	42	52	54	38	47
Eftergymnasial	23	20	36	31	51	39
Uppgift saknas	6	8	1	1	2	3
Totalt procent	100	100	100	100	100	100
antal	1 177	1 232	1 193	1 244	1 206	1 252
45–64 år						
Förgymnasial	57	52	27	31	14	19
Gymnasial	28	31	44	42	47	49
Eftergymnasial	12	13	29	25	38	31
Uppgift saknas	3	4	1	1	1	1
Totalt procent	100	100	100	100	100	100
antal	917	899	1 121	1 138	1 203	1 223

Källa: Utbildningsregistret, SCB

Utbildningsnivån i åldergruppen 25–44 år har höjts markant mellan åren 1985 och 2012, i synnerhet för kvinnor. År 2012 hade 51 procent av kvinnorna eftergymnasial utbildning jämfört med 1985 då andelen var 23 procent. För männen har ökningen inte varit lika stor när det gäller denna utbildningsnivå, 39 procent 2012 jämfört med 20 procent 1985.

Även i åldersgruppen 45–64 år har utbildningsnivån höjts. År 1985 hade mer än hälften av både kvinnor och män enbart förgymnasial utbildning. År 2012 däremot var det endast 14 procent av kvinnorna och 19 procent av männen som hade det som högsta utbildningsnivå. Vanligast högsta nivå 1985 var förgymnasial utbildning och 2012 gymnasieutbildning, för både kvinnor och män.

Utbildningsnivå för befolkningen efter födelseregion 25–64 år 2012

Procentuell fördelning och antal i 1 000-tal

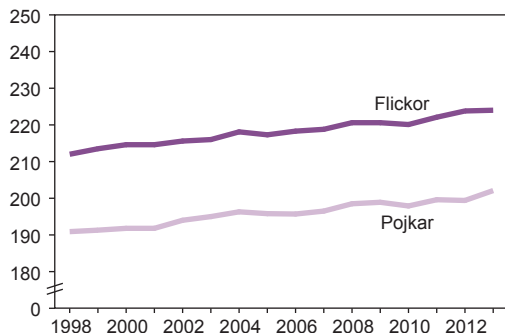
Utbildningsnivå	Sverige		Norden utom Sverige		Europa utom Norden	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Förgymnasial	9	14	17	22	17	16
Gymnasial	45	51	43	43	35	39
Eftergymnasial	46	35	37	27	43	35
Uppgift saknas	0	0	3	7	6	10
Totalt procent	100	100	100	100	100	100
antal	1 902	1 985	77	65	177	178

Utbildningsnivå	Asien		Övriga länder		Totalt	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Förgymnasial	25	23	23	20	11	15
Gymnasial	28	30	33	36	43	48
Eftergymnasial	41	41	38	39	45	36
Uppgift saknas	5	6	7	5	1	2
Totalt procent	100	100	100	100	100	100
antal	169	158	84	90	2 409	2 475

Källa: Utbildningsregistret, SCB

Meritvärde för elever som avslutat årskurs 9, 1998–2013

Genomsnittligt meritvärde

Meritvärde är summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen i elevens slutbetyg. Det möjliga maxvärdet är 320 poäng.

Källa: Skolverket

Elever efter program i gymnasieskolan 2012/13

Procentuell fördelning, antal i 1 000-tal och könsfördelning (%)

Program	Procent		Könsfördelning	
	Kv	M	Kv	M
Yrkesprogram	28	36	41	59
Högskoleförberedande program	61	49	53	47
Introduktionsprogram	11	15	41	59
Totalt procent	100	100	48	52
antal	112	123		

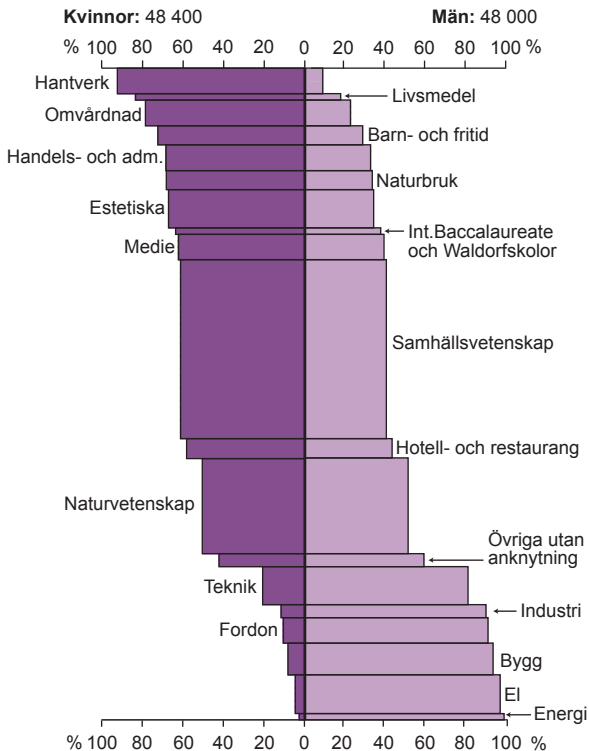
 Källa: Skolverket

Störst andel av både kvinnor och män går på högskoleförberedande program i gymnasieskolan. Män, i större omfattning än kvinnor, går på yrkesprogram som ofta leder till arbete direkt efter avslutad utbildning.

Avgångna från gymnasieskolan efter program eller anknötning till program 2012/13

Antal och könsfördelning (%)

Källa: Skolverket

Avgångna från gymnasieskolan efter könsfördelningen i programmen 1986, 2001 och 2013

Procentuell fördelning

Program med	1986		2001		2013	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Mer än 60 % kv och mindre än 40 % m	80	23	52	23	76	38
40–60 % kv och 40–60 % m	14	12	47	55	19	19
Mindre än 40 % kv och mer än 60 % m	6	65	1	22	5	43
Total	100	100	100	100	100	100

Källa: 1985/86 Skolstatistik, SCB, 2000/01 och 2012/13 Skolverket

Könsfördelningen på gymnasieskolans program är ojäm. Endast var femte elev går på program med jämn könsfördelning. Jämfört med 1986 har idag andelen män på kvinnodominerade program ökat. Motsvarande förändring för kvinnor finns inte, det vill säga andelen kvinnor på mansdominerade program är i stort sett oförändrad.

Elever som började gymnasieskolan hösten 1993 respektive 2009 och som fullföljt utbildningen inom 4 år efter svensk och utländsk bakgrund

Andel (%) av alla i gruppen

	1993–1997		2009–2013	
	Kv	M	Kv	M
Svensk bakgrund	83	82	83	79
Utländsk bakgrund ¹⁾	67	63	62	55
Totalt	80	80	79	74

1 Utrikes född eller inrikes född med två utrikes födda föräldrar.

 Källa: Skolverket

Andelen kvinnor och män som fullföljer gymnasiet inom fyra år har minskat sedan 1997. Störst är minskningen för elever med utländsk bakgrund och särskilt bland män. En liten minskning finns för män med svensk bakgrund, för motsvarande grupp kvinnor ingen alls.

Under samma period har skillnaden i betygspoäng mellan kvinnor och män ökat. Störst är skillnaden mellan kvinnor och män med svensk bakgrund. Skillnaden i betygspoäng mellan de två åren är störst för kvinnor, oavsett bakgrund.

Betygspoäng för elever på gymnasieskolan med slutbetyg efter svensk och utländsk bakgrund vårterminen 1997 och 2013

Genomsnittlig betygspoäng¹⁾

Bakgrund	1997		2013	
	Kv	M	Kv	M
Svensk bakgrund	13,2	12,3	14,9	13,4
Utländsk bakgrund ²⁾	12,3	11,4	13,8	12,5
Totalt	13,1	12,2	14,7	13,3

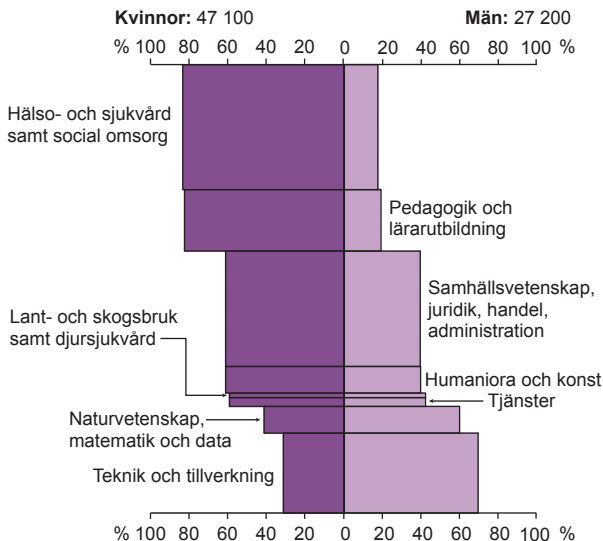
1 Högsta möjliga värde är 20.

2 Utrikes född eller inrikes född med två utrikes födda föräldrar.

Källa: Skolverket

Examina på grundnivå och avancerad nivå i högskolan efter inriktning 2012/13

Antal och könsfördelning (%)

Källa: Universitetskanslersämbetet

Flest examina från högskolan togs ut inom hälso- och sjukvård samt social omsorg. Det är också den vanligaste inriktningen för kvinnor och den mest kvinnodominerade med 83 procent kvinnor och 17 procent män. Könsfördelningen var densamma 1985/86.

Den vanligaste inriktningen för männen och den mest mansdominerade är teknik och tillverkning. Där har dock könsfördelningen blivit jämnare sedan mitten av 1980-talet och idag är andelen kvinnor 31 procent och andelen män 69 procent. Kvinnorna har ökat sin andel med 17 procentenheter.

Studeringe och examinerade från högskolan 1985/86, 1999/00 och 2012/13

Könsfördelning (%)

	1985/86		1999/00		2012/13	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Grundnivå och avancerad nivå						
Högskolenybjörjare	58	42	58	42	57	43
Studeringe	57	43	59	41	60	40
Examinerade	66	34	60	40	63	37
Forskarnivå¹⁾						
Doktorandnybjörjare	31	69	45	55	47	53
Licentiatexamen	22	78	37	63	38	62
Doktorsexamen	24	76	39	61	50	50

1 Avser kalenderåren 1986, 2000 och 2013

 Källa: Universitetskanslersåmbetet

Majoriteten bland nybjörjare och examinerade på grundnivå och avancerad nivå i högskolan är kvinnor.

Könsfördelningen har blivit jämnare på forskarnivån sedan mitten av 1980-talet.

Lärare och skolledare i grundskolan och gymnasieskolan

Könsfördelning (%)

Kategori	1985/86		2000/01		2012/13	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Lärare						
Grundskolan	68	32	73	27	76	24
Gymnasieskolan	44	56	48	52	51	49
Rektorer						
Grundskolan	19	81	62	38	66	34
Gymnasieskolan	29	71	34	66	45	55
Övriga skolledare						
Grundskolan	..	..	68	32	70	30
Gymnasieskolan	..	..	44	56	50	50

 Källa: Skolverket

I grundskolan är kvinnodominansen stor, både bland lärare och rektorer. Bland lärarna på gymnasieskolan har könsfördelningen varit jämn sedan 1985/86 och bland rektorerna har det gått från mansdominans till jämn könsfördelning.

Forskande och undervisande personal i högskolan

efter anställningskategori 2013

Antal och könsfördelning (%)

Anställningskategori	Antal		Könsfördelning	
	Kv	M	Kv	M
Annan personal utan doktorsexamen	2 550	2 900	47	53
Annan personal med doktorsexamen	1 710	2 320	42	58
Adjunkt	3 800	2 750	58	42
Meriteringsanställning	1 340	1 580	46	54
Lektor	4 240	5 010	46	54
Professor	1 480	4 700	24	76

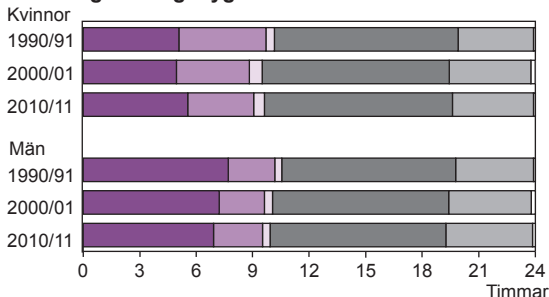
 Källa: Universitetskanslerämbetet

TIDSANVÄNDNING

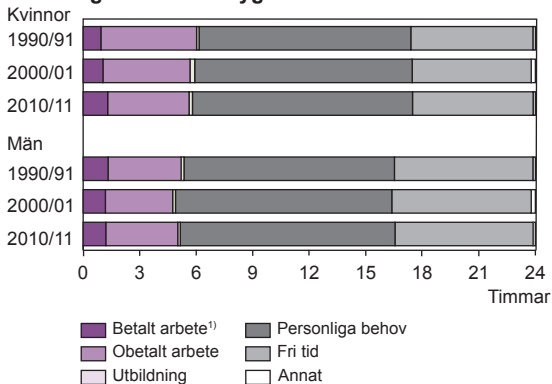
Genomsnittlig tidsanvändning i åldern 20–64 år 1990/91, 2000/01 och 2010/11

Timmar och minuter

Ett vanligt vardagsdygn

Ett vanligt veckoslutsdygn

1 Inkluderar lunch samt resor till och från arbetet.

Källa: Tidsanvändningsundersökningen, SCB

Användning av tiden

Kvinnor och män i åldern 20–64 år arbetar i genomsnitt 8 timmar om dagen sett över veckans alla dagar. Med arbete avses både betalt arbete, förvärvsarbete, och obetalt arbete, hemarbete.

Ett genomsnittligt vardagsdygn ägnar kvinnor mer tid åt obetalt arbete än män, ca 1 timme. Män ägnar mer tid än kvinnor åt betalt arbete, ungefär 1,5 timme.

Sedan början av 1990-talet har kvinnor ökat sin betalda arbetstid med ca 30 minuter ett vardagsdygn medan män samtidigt har minskat sin betalda arbetstid med ca 45 minuter.

Kvinnorna lägger under ett vardagsdygn ner i genomsnitt 3,5 timmar på obetalt arbete, en minskning från början av 1990-talet med drygt 1 timme. Män lägger idag ner 2,5 timmar på obetalt arbete, vilket är en ökning med 8 minuter.

Sett över en hel vecka förvärvsarbetar kvinnor idag i genomsnitt ca 30 timmar jämfört med 27 timmar i början av 1990-talet. Män förvärvsarbetar idag i genomsnitt 37 timmar under en vecka jämfört med 41 timmar tidigare.

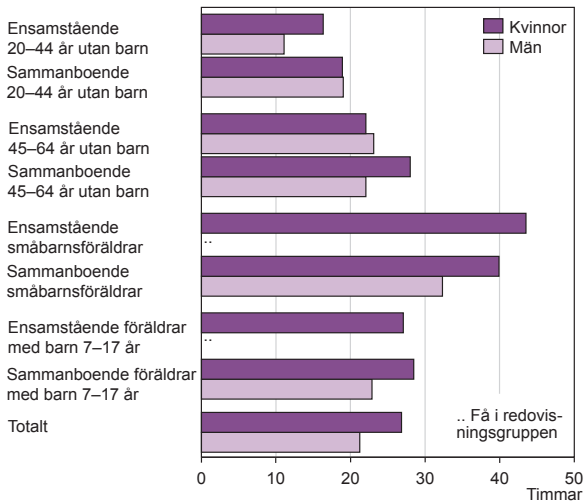
Under en vecka utför kvinnor i genomsnitt ca 26 timmar och män ca 21 timmar obetalt arbete. I början av 1990-talet utförde kvinnor i genomsnitt 33 timmar obetalt arbete per vecka och män 21 timmar.

Tiden som avsätts för olika aktiviteter i undersökningen varierar kraftigt inte bara mellan kvinnor och män, utan också mellan olika faser i livet.

Tid för obetalt arbete i åldern 20–64 år efter livscykel 2010/11

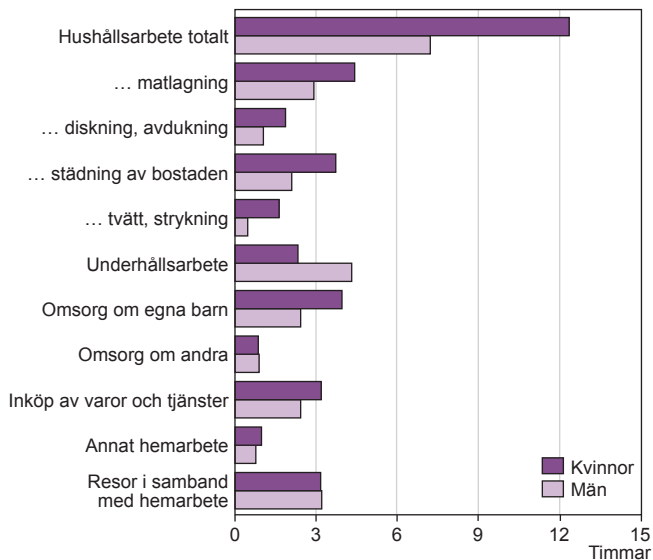
Timmar per vecka

Källa: Tidsanvändningsundersökningen, SCB

Tid för obetalt arbete i åldern 20–64 år efter aktivitet 2010/11

Timmar och minuter per vecka

Källa: Tidsanvändningsundersökningen, SCB

OMSORG

Inskrivna barn i förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg efter verksamhetsform och barnets ålder 2013

Andel (%) av alla barn i respektive åldersgrupp

Verksamhetsform	1–5 år	6–9 år	10–12 år
Förskola i kommunal regi	68	0	.
Förskola i enskild regi	17	0	.
Fritidshem i kommunal regi	0	74	16
Fritidshem i enskild regi	0	9	3
Pedagogisk omsorg i kommunal regi	2	0	0
Pedagogisk omsorg i enskild regi	1	0	0

 Källa: Skolverket

Inskrivna barn i förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg 1972–2013

Antal barn i befolkningen i 1 000-tal och andel (%) i respektive åldersgrupp

Ålder	1972		1980		1990		2000		2013	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
1–5 ¹⁾	689	12	604	36	641	57	471	65	572	87
6–9 ²⁾	360	6	338	22	289	50	482	62	432	83
10–12	316	1	332	3	294	7	367	6	300	20

1 År 1972, 1980 och 1990 avser uppgiften åldern 1–6.

2 År 1972, 1980 och 1990 avser uppgiften åldern 7–9.

 Källa: Skolverket

Ersätta dagar för vård av barn 1974–2013

Antal dagar i 1 000-tal och könsfördelning (%)

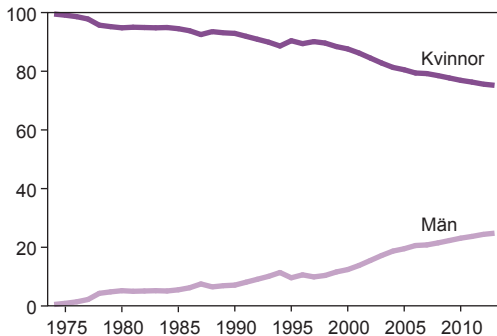
År	Föräldrapenning			Tillfällig föräldrapenning		
	Antal	Könsfördelning		Antal	Könsfördelning	
		Kv	M		Kv	M
1974	19 017	100	0	689	60	40
1980	27 020	95	5	3 042	63	37
1985	33 193	94	6	4 156	67	33
1990	48 292	93	7	5 731	66	34
1995	47 026	90	10	4 890	68	32
2000	35 661	88	12	4 403	66	34
2005	42 659	80	20	4 421	64	36
2011	50 284	76	24	5 044	64	36
2012	49 342	76	24	4 610	64	36
2013	50 048	75	25	5 300	63	37

Antal dagar med partiell ersättning är omräknade till hela dagar.

 Källa: Försäkringskassan

Ersätta dagar med föräldrapenning 1974–2013

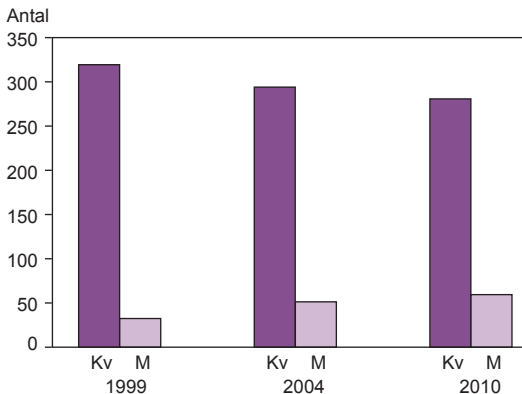
Procent

 Källa: Försäkringskassan

Utbetalda föräldrapenningdagar då barnet är 2 år, 1999, 2004 och 2010

Genomsnittligt antal dagar

 Källa: Försäkringskassan

De två månader som har reserverats för pappan har haft stor effekt på kvinnors och mäns uttag av föräldrapenningdagarna.

Kvinnor hade 2010 i genomsnitt tagit ut 281 dagar under barnets första två år och män 59 dagar.

Den första reserverade pappamånaden, 1995, medförde att andelen pappor med barn upp till 2 års ålder som inte tog ut några dagar alls, minskade från 55 till 25 procent ett år senare. Sedan dess har denna grupp ökat något. Samtidigt har andelen pappor som tagit ut mer än 90 dagar sakta ökat.

Källa: Försäkringskassan, Socialförsäkringsrapport 2012:9

Föräldraförsäkringen 1974–2014

- 1974 Föräldrapenningen införs. Ersättningen är 90 procent av lönen under 180 dagar och ska utnyttjas innan barnet fyller 8 år. Föräldraförsäkringen ersätter den tidigare moderskapsförsäkringen. Män får därmed rätt till ersättning för vård av barn på samma villkor som kvinnor.
Sjukpenning för vård av sjukt barn införs. 10 dagar per familj och år för barn under 10 år. Ersättningen är 90 procent av lönen.
- 1976 Föräldrapenningen utökas till 210 dagar.
- 1977 Sjukpenning för vård av barn ersätts av föräldrapenning för vård av barn. Antalet dagar beror av antalet barn.
- 1978 Föräldrapenningen förlängs till 270 dagar, varav 30 dagar med endast garantibelopp.
- 1980 Havandeskapspenning införs och omfattar kvinnor som har fysiskt ansträngande arbete. Den kan ges från 60:e till 11:e dagen före förlossning.
Den tillfälliga föräldrapenningen kan utnyttjas i 60 dagar per barn och år, åldersgränsen höjs till 12 år.
Fadern får rätt till föräldrapenning i 10 dagar i samband med barnets födelse, med en ersättning av 90 procent av lönen.
- 1985 Havandeskapspenningen utvidgas till att omfatta även kvinnor med arbeten där det p.g.a. arbetsmiljön kan finnas risker för fosterskador.
- 1986 Benämningen tillfällig föräldrapenning införs. Antalet föräldrapenningdagar utökas till 360.
- 1988 Tillfällig föräldrapenning får betalas ut under högst 90 dagar per barn och år.
- 1989 Föräldrapenningen ges i 450 dagar, varav 90 med endast garantibelopp.
- 1990 Den tillfälliga föräldrapenningen förlängs till 120 dagar per barn och år.
- 1991 Tillfällig föräldrapenning ges med 80 procents ersättning under de första 14 dagarna per barn och år. Tid därefter ersätts med 90 procent.

- 1995 "Mamma-/pappamånad" införs och antalet föräldrapenningdagar utökas till 450. Vardera föräldern har 30 dagar som inte kan överlätas till den andra. Ersättningen är 90 procent av lönen. Av resterande dagar med föräldrapenning ersätts 300 med 80 procent av lönen och 90 med garantibelopp. Rätten till tillfällig föräldrapenning kan överlätas till annan person som i stället för föräldern avstår från förvärvsarbete för att vårda barnet.
- 1996 Ersättningsnivån under "mamma-/pappamånad" sänks till 85 procent. Av övriga 390 dagar ersätts 300 med 75 procent av lönen och 90 med garantibeloppet. Den tillfälliga föräldrapenningen och havandeskapspenningen sänks till 75 procent av lönen.
- 1997 Ersättningsnivån för "mamma-/pappamånad" sänks till 75 procent.
- 1998 Ersättningsnivån för föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning och havandeskapspenning höjs till 80 procent.
- 2002 Föräldrapenningdagarna utökas med 30 s.k. sjukpenningdagar till 480 dagar. 60 av dessa reserveras för vardera föräldern och kan inte överlätas. Tillfällig föräldrapenning kan utbetalas till annan försäkrad person när föräldern är sjuk och därför varken kan arbeta eller vårda sitt barn. De 10 s.k. pappadagarna kan i vissa fall tas ut av annan försäkrad person.
- 2006 Inkomsttaket för sjukpenninggrundande inkomst höjs till 10 prisbasbelopp för föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning och havandeskapspenning.
- 2007 Inkomsttaket för sjukpenninggrundande inkomst sänks till 7,5 prisbasbelopp för tillfällig föräldrapenning och havandeskapspenning. För föräldrapenning är inkomsttaket oförändrat 10 prisbasbelopp.

2008 Jämställdhetsbonus i form av skatteavdrag införs vid uttag av föräldrapenning. Bonus kan utgå för föräldrapenningdagar på sjukpenningnivå, exklusive de dagar som är reserverade för respektive förälder. Maximal bonus kan ges om dessa dagar delas lika.

Kommunerna ges rätt att införa ett kommunalt vårdnadsbidrag för barn i åldern 1–3 år för barn som inte använder offentligt finansierad barnomsorg.

2010 För ensamstående föräldrar som blir sjuka och inte kan vårda sitt barn (barn under 3 år) införs möjlighet att låta någon annan person som avstår från förvärvsarbete att få tillfällig föräldrapenning för vård av barnet.

2012 Dubbeldagar införs inom föräldrapenning. Föräldrar ges rätt att ta ut föräldrapenning samtidigt i 30 dagar under barnets första levnadsår.

Dubbeldagarna får inte ligga till grund för beräkning av jämställdhetsbonus.

Jämställdhetsbonus i form av skatteavdrag ändras. Kravet att ansöka om jämställdhetsbonus tas bort och berättigad bonus betalas ut samtidigt som föräldrapenningen. Detta gäller jämställdhetsbonus för 2012 och framåt.

2014 Högst 20 procent av de 480 föräldrapenningdagarna kan sparas till tid efter barnets fyraårsdag.

Gränsen för uttag av föräldrapenning förlängs till 12 år.

De 390 dagarna med föräldrapenning på sjukpenningnivå respektive de 90 dagarna på lågstanivå fördelas med hälften till vardera föräldern.

Källa: Riksförsäkringsverket, Försäkringskassan och SOU 2005:73

Personal i förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg efter huvudman 2013

Antal i 1 000-tal och könsfördelning (%)

Verksamhetsform	Antal		Könsfördelning	
	Kv	M	Kv	M
Förskola i kommunal regi	79	3	97	3
Förskola i enskild regi	19	1	94	6
Fritidshem i kommunal regi	23	6	79	21
Fritidshem i enskild regi	3	1	70	30
Pedagogisk omsorg i kommunal regi	2	0	99	1
Pedagogisk omsorg i enskild regi	1	0	94	6

 Källa: Skolverket

Sysselsatta 20–64 år som arbetar deltid av orsak som vård av barn och vård av vuxen anhörig/släkting

Antal i 1 000-tal och könsfördelning (%)

Orsak	Antal				Könsfördelning			
	2005		2013		2005		2013	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Vård av barn	143	9	139	18	94	6	88	12
Vård av anhörig/släkting	5	0	2	0	94	6	..	..
Vård av barn och vård av anhörig/släkting	29	1	15	2	98	2	89	11
Totalt	177	10	155	20	95	5	88	12

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU), SCB

Personer 65 år och äldre som får hjälp¹⁾ av anhörig utanför hushållet, kommunen eller hemtjänsten 2011–12

Andel (%) av alla i gruppen

	65–74 år		75–84 år		85– år	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Hjälp av anhörig utanför hushållet						
Varje dag eller någon gång						
varje vecka	19	..	36	30	55	30
Mer sällan	23	..	25	11	18	28
Har ingen sådan hjälp	59	..	40	60	27	42
Hjälp av kommunen eller hemtjänsten						
Varje dag eller någon gång						
varje vecka	22	..	23	31	44	39
Mer sällan	9	..	14	9	18	13
Har ingen sådan hjälp	70	..	63	60	39	48

1 Den hjälpbehövande har svårt att klara sig själv, svårt att se, svårt att gå.

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Personer 65 år och äldre som får hjälp¹⁾ av anhörig utanför hushållet efter vem som hjälper 2011–12

Andel (%) av alla i gruppen

	65–74 år		75–84 år		85– år	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Make/maka	0	0	0	1	0	3
Dotter	45	36	52	52	59	42
Son	28	50	42	32	33	39
Svärdotter	13	6	5	4	3	6
Svärson	0	0	2	6	4	8
Annan anhörig/släkting	26	20	14	13	15	22
Bekant	26	13	16	18	13	14

1 Den hjälpbehövande har svårt att klara sig själv, svårt att se, svårt att gå.

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Personer i åldern 65 år eller äldre i ordinärt¹⁾ boende som behöver och får²⁾ hjälp 1980³⁾ och 2011–12

Andel (%) av alla i gruppen

	Kvinnor		Män	
	1980	2011–12	1980	2011–12
Sammanboende				
65–74 år				
Kommunal hjälp	2	..	1	..
Hjälp från hushållsmedlem	4	..	8	..
Hjälp från övrig anhörig/bekant	1	2	0	..
75– år				
Kommunal hjälp	21	3	7	4
Hjälp från hushållsmedlem	19	17	17	18
Hjälp från övrig anhörig/bekant	6	6	2	4
Ensamstående				
65–74 år				
Kommunal hjälp	8	..	5	..
Hjälp från hushållsmedlem	1	..	2	..
Hjälp från övrig anhörig/bekant	3	..	2	..
75– år				
Kommunal hjälp	27	17	14	23
Hjälp från hushållsmedlem	5	..	3	..
Hjälp från övrig anhörig/bekant	11	22	11	19

1 Ej servicehus eller institution.

2 Samma person kan få hjälp från flera håll.

3 Uppgifter från 1980 är inte helt jämförbara med uppgifter från 2011–12 då frågan 1980 löd "Får ni regelbundet, dvs. minst en gång i veckan, hjälp eller tillsyn". För år 2011–12 specificeras inte hur ofta hjälpen ges.

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

FÖRVÄRVSARBETE

I avsnittet förekommer ett antal begrepp som förklaras här.

Arbetskraften omfattar personer som antingen är sysselsatta/förvärvsarbetande eller arbetslösa.

Ej i arbetskraften är personer som varken är sysselsatta eller arbetslösa.

Sysselsatta är personer som utfört arbete minst en timme under referensveckan eller varit tillfälligt frånvarande från arbetet.

Arbetslösa är personer som inte är sysselsatta och som har sökt arbete och kunnat arbeta.

Sysselsättningsgrad andel (%) sysselsatta av befolkningen.

Faktiskt arbetad tid det antal timmar en person arbetar under referensveckan.

Vanligen arbetad tid den arbetstid som personen skulle arbeta enligt överenskommelse.

Frånvarande är personer som varit borta från sitt arbete på grund av semester, sjukdom, ledighet för vård av barn, studier, värnplikstjänstgöring med mera.

Relativa arbetskraftstalet anger andel (%) av befolkningen som är i arbetskraften.

Relativa arbetslöshetstalet anger andel (%) av arbetskraften som är arbetslös.

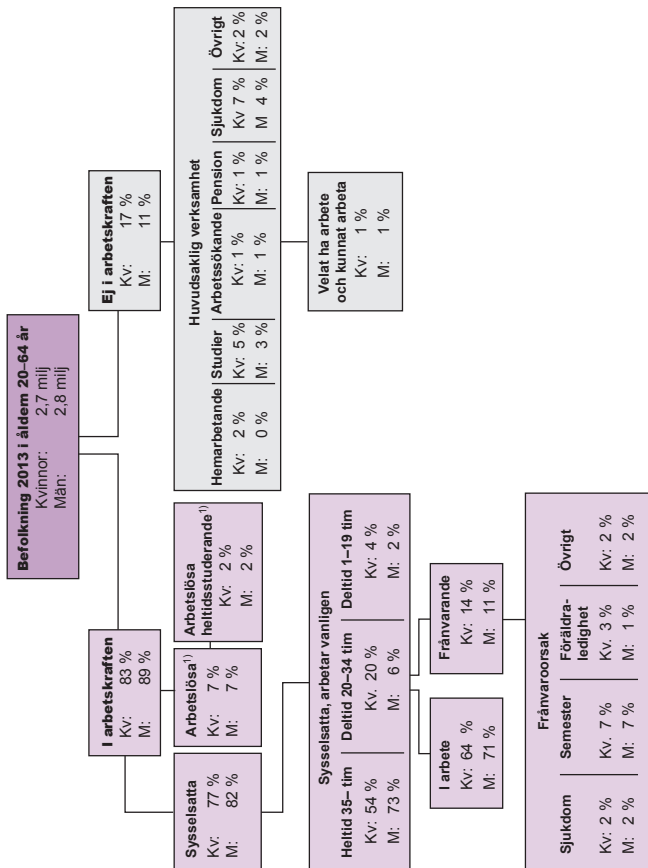
Latent arbetssökande är personer som vill och kan arbeta men inte sökt arbete.

Undersysselsatta är personer som vill öka sin arbetstid och kan börja arbeta mer.

Sedan år 2005 räknas personer som är folkbokförda i Sverige och jobbar utomlands som sysselsatta i Arbetskraftsundersökningarna. Tidigare räknades dessa personer till de som inte är i arbetskraften. Från år 2007 räknas personer som är heltidsstuderande, och som sökt arbete och kunnat ta det, som arbetslösa. Förändringarna som skedde innebar att det uppstod tidseriebrott men är i tabeller och diagram omräknade bakåt till och med år 1987. I berörda diagram markeras tidseriebrottet med ett lodrätt streck.

Befolkningen 20–64 år i och utanför arbetskraften 2013

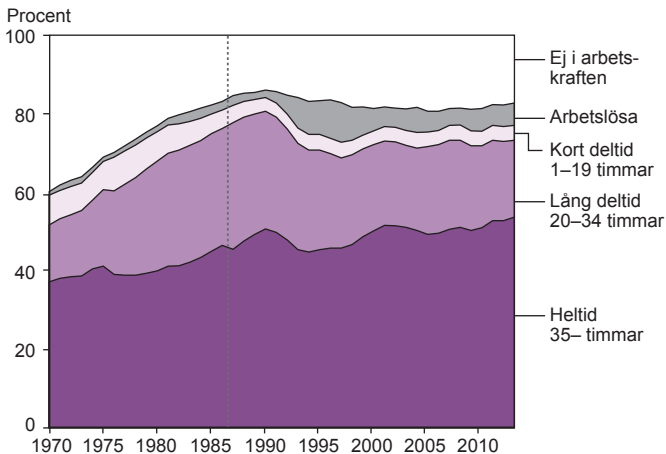
Andelar (%) av befolkningen¹⁾ i olika grupper

1 Arbetslösa redovisas som andel av arbetskraften

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU), SCB

Kvinnor i åldern 20–64 år efter arbetskraftstillhörighet och vanligen arbetad tid 1970–2013

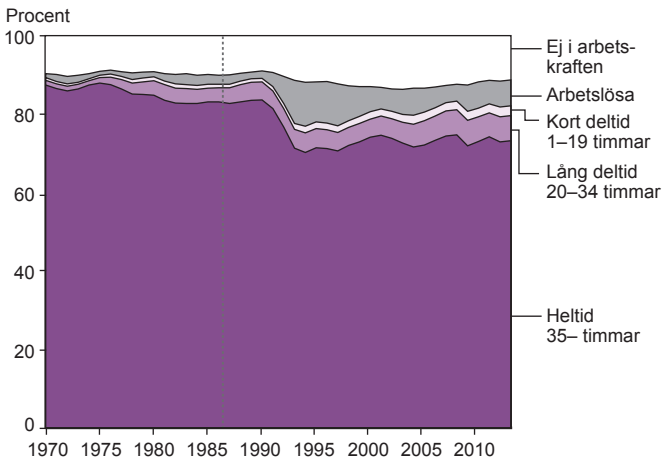

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU), SCB

Andelen kvinnor på arbetsmarknaden ökade mellan 1970 och 1990. Under 1990-talet minskade arbetskraftsdeltagandet fram till mitten av 2000-talet för att därefter åter öka. Under 1970- och 1980-talen ökade framförallt andelen med lång deltid. Samtidigt ökade andelen med heltid under 1980-talet. Under 1990-talet ökade arbetslösheten medan andelen som arbetade heltid eller lång deltid minskade. Från början av 2000-talet ökade andelen kvinnor som arbetar heltid.

År 2013 var relativa arbetskraftstalet för kvinnor i åldern 20–64 år 83 procent och relativa arbetslöshetstalet 6,8 procent.

Män i åldern 20–64 år efter arbetskraftstillhörighet och vanligen arbetad tid 1970–2013

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU), SCB

Andelen män på arbetsmarknaden har varit konstant mellan 1970 och 1990. Från början av 1990-talet ökade arbetslösheten och kvarstod på hög nivå fram till början av 2000-talet för att därefter minska något. Från början av 1990-talet minskade andelen heltidsarbetande och ligger därefter kvar på ungefär samma nivå. En svag ökning av andelen med lång deltid började vid mitten av 2000-talet.

År 2013 var relativa arbetskraftstalet för män i åldern 20–64 år 89 procent och relativa arbetslöshetstalet 7,4 procent.

Relativa arbetskraftstal efter födelseregion och ålder 1987, 2000 och 2013

Andel (%) i arbetskraften av befolkningen

Ålder	1987		2000		2013	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
25–44 år						
Sverige	92	96	89	93	91	94
Norden utom Sverige	91	94	83	92	91	94
Europa utom Norden	82	91	75	88	84	93
Asien	59	73	62	82	69	90
Afrika	66	79	56	87	63	89
Övriga länder	71	84	77	84	81	93
Totalt	91	95	86	92	88	94
45–64 år						
Sverige	78	86	80	85	84	89
Norden utom Sverige	71	78	69	72	74	80
Europa utom Norden	72	85	60	74	71	84
Asien	49	76	42	68	61	74
Afrika	61	98	70	84	71	83
Övriga länder	65	79	70	78	80	91
Totalt	77	85	78	83	82	88

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU), SCB

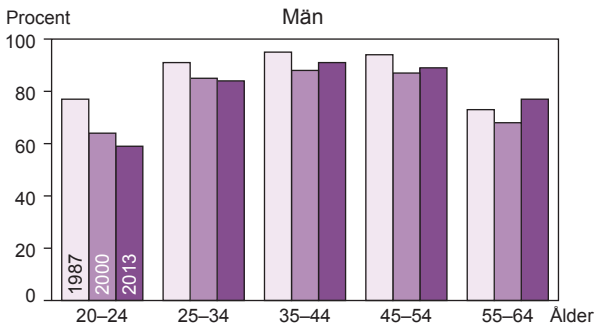
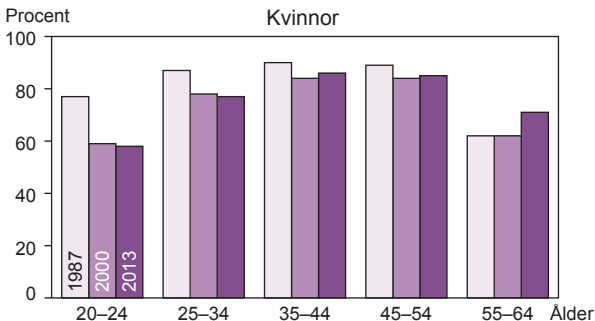
I åldersgruppen 25–44 år var arbetskraftsdeltagandet totalt sett högre för både kvinnor och män 1987 än 2013. År 2013 var männens arbetskraftstal 90 procent eller högre oavsett födelseregion, undantaget Afrika med 89 procent. Kvinnornas arbetskraftstal varierade från 63 till 91 procent.

I åldersgruppen 45–64 år var arbetskraftsdeltagandet lägre totalt sett för både kvinnor och män 1987 än 2013. Arbetskraftstalet för kvinnor och män som kommer från Europa utanför Norden var lägre 2013 än 1987. Detsamma gäller för män som är födda i Asien och Afrika.

Sysselsättningsgrad efter ålder 1987, 2000 och 2013

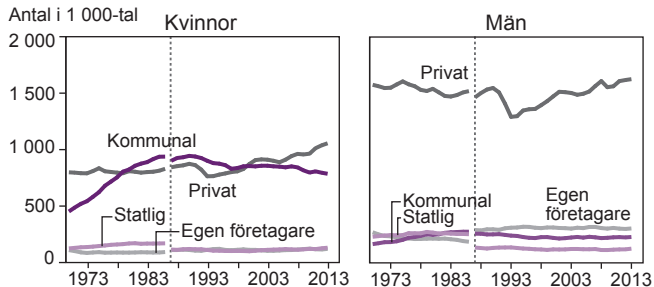
Andel (%) sysselsatta av befolkningen

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU), SCB

Sysselsättningsgraden för hela åldersgruppen 20-64 år är hög både för kvinnor och män, 77 respektive 82 procent år 2013. Trots detta har den sedan 1987 sjunkit för både kvinnor och män i alla åldersgrupper utom 55-64 år. I den åldersgruppen har sysselsättningsgraden istället ökat för både kvinnor och män.

Sysselsatta i åldern 20–64 år efter sektor 1970–2013

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU), SCB

Brottet i kurvorna beror på en ny mätmetod 1987. Alla som arbetade i aktieföretag räknades som anställda före 1987. Därefter räknas företagsledaren som egen företagare.

Uppgifter för 1970–1986 avser åldersgruppen 16–64 år.

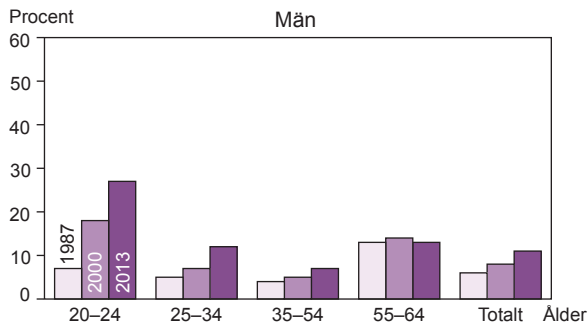
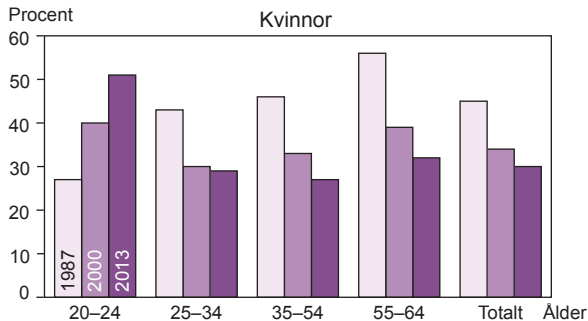
Under 1970- och 1980-talen ökade antalet kvinnor på arbetsmarknaden i offentlig sektor. Från och med år 2000 arbetar fler kvinnor i privat än i kommunal sektor. En svag ökning har skett av egenföretagare sedan mitten av 2000-talet.

Männen arbetar till största delen i privat sektor. Efter en svag ökning fram till 1990-talet har antalet egenföretagare legat på en relativt stabil nivå.

Minskningen i statlig sektor beror delvis på personalminskningar men också på bolagiseringen av flera statliga verk under 1990-talet. Anställda där räknas därefter in i privat sektor.

Sysselsatta som arbetar deltid efter ålder 1987, 2000 och 2013

Andel (%) av alla i gruppen

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU), SCB

År 2013 arbetade 30 procent av kvinnorna deltid. Andelen har minskat från 45 procent år 1987. Under samma period har andelen män som arbetar deltid ökat från 6 till 11 procent. Andelen kvinnor som arbetar deltid har sedan 1987 minskat i alla åldersgrupper utom 20-24 år. Bland männen har andelen deltidsarbetande ökat något utom i åldersgruppen 55-64 år, där den har legat på samma nivå under hela perioden.

Sysselsatta föräldrar i åldern 20–64 år som arbetar deltid efter antal barn och yngsta barnets ålder 1987, 2000 och 2013

Andel (%) av alla i gruppen

Antal barn Yngsta barnets ålder	1987		2000		2013	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
1 barn						
0 år	27	5	21	7	21	8
1–2 år	63	5	45	7	40	10
3–5 år	62	6	44	6	45	9
6–10 år	56	6	39	7	37	9
11–16 år	47	5	36	6	31	6
2 barn						
0 år	59	4	36	6	37	9
1–2 år	73	6	57	6	48	9
3–5 år	70	5	56	7	46	7
6–10 år	66	5	48	6	38	6
11–16 år	53	3	39	7	34	6
3 barn eller fler						
0 år	58	5	49	8	42	9
1–2 år	73	6	60	7	51	10
3–5 år	71	5	58	8	52	7
6–10 år	60	4	56	7	46	8
11–16 år	54	5	44	8	40	..

1 Sysselsatta omfattar även de som är frånvarande, t.ex. föräldralediga.

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU), SCB

En stor andel föräldrar, såväl mammor som pappor, arbetar deltid då yngsta barnet är 1–2 år. Det gäller alla år.

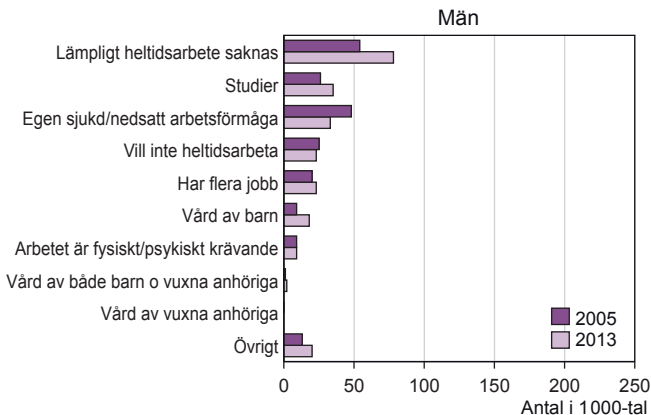
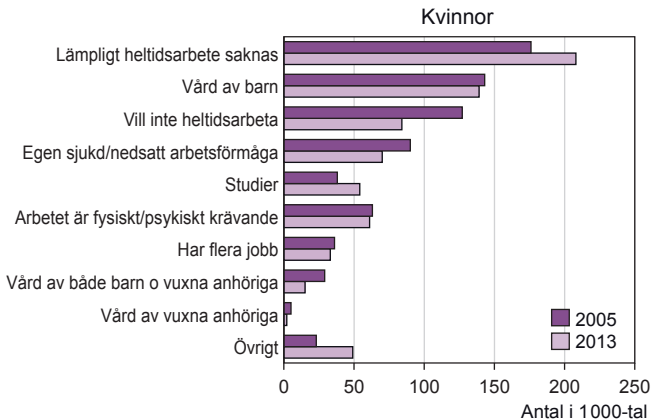
När yngsta barnet är 3–5 år och många barn är i förskolan ökar mammors andel med deltid med antal barn. Detta gäller alla år. Det finns en liten förändring av pappors deltidsandel, ca en procentenhet.

När yngsta barnet är 6–10 år ökar andelen mammor som arbetar deltid med antal barn men minskar betydligt mellan åren. Även här finns en liten förändring av pappors deltidsandel.

När yngsta barnet är 11–16 år är det fortfarande en stor andel av mammorna som arbetar deltid.

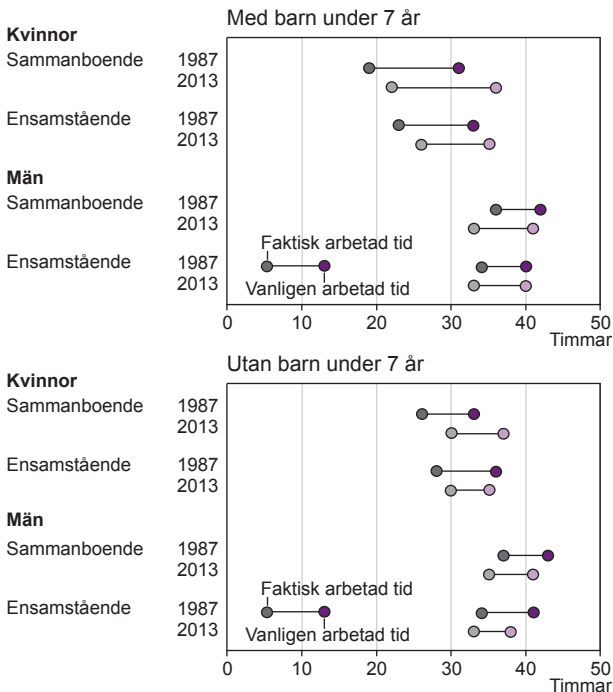
Orsak till deltidarbete för personer i åldern 20–64 år, 2005 och 2013

Antal i 1 000-tal

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU), SCB

Faktisk och vanligen arbetad tid per vecka för sysselsatta i åldern 20–64 år, 1987 och 2013

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU), SCB

Kvinnor har i alla grupper och båda åren större skillnad än män mellan faktisk och vanligen arbetad tid. Störst skillnad är det för sammanboende kvinnor med barn under 7 år. Kvinnor har i nästan alla grupper ökat sin arbetstid, både den faktiska och den vanliga mellan 1987 och 2013. Männerna har istället minskat sin arbetstid. Undantaget är ensamstående kvinnor utan små barn och ensamstående män med små barn.

Förvärvsarbetande och arbetsmiljö för personer med funktionsnedsättning¹⁾ och övriga i befolkningen i åldern 16–64 år, 2008–2011

Andel (%) av alla i gruppen

	Personer med funktionsnedsättning		Övriga i befolkningen	
	Kv	M	Kv	M
Förvärvsarbetande	57	66	71	74
Fast anställning	84	90	86	90
Tidsbegränsad anställning	16	10	14	10
Arbetar heltid	64	87	71	93
Arbetar deltid	37	13	29	7
Saknar inflytande över planering av arbetet (anställda)	11	12	8	8
Saknar inflytande över förläggning av arbetstid (anställda)	36	35	31	31

1 Gruppen personer med funktionsnedsättning omfattar här personer som har nedsatt syn, nedsatt hörsel, nedsatt rörelseförmåga, svåra besvär av astma eller allergi, svåra besvär av ångslan, oro eller ångest eller som har hälsoproblem som i hög grad begränsar aktivitet.

Källa: Undersökningarna av levnadsförhållanden (ULF/SILC), SCB

Anställda i åldern 20–64 år efter sektor 1987, 2000 och 2013

Procentuell fördelning, antal i 1 000-tal och könsfördelning (%)

Sektor	Procent						Könsförd.	
	1987		2000		2013		2013	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Kommun	30	10	36	10	30	9	77	23
Landsting	18	3	11	2	9	3	78	22
Stat	6	7	5	7	7	6	51	49
Privat	45	79	48	81	53	81	39	61
Totalt procent	100	100	100	100	100	100	50	50
antal	1 860	1 859	1 829	1 817	1 973	1 982		

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU), SCB

Anställda 20–64 år efter sektor och anknytning till arbetsmarknaden 1987, 2000 och 2013

Antal i 1000-tal

	1987		2000		2013	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Offentlig sektor	1 084	492	958	351	917	355
Fast anställda	936	442	803	291	776	294
Tidsbegränsat anställda	149	51	155	60	142	61
Privat sektor	775	1 366	869	1 464	1 057	1 628
Fast anställda	712	1 275	734	1 316	872	1 444
Tidsbegränsat anställda	63	92	135	148	185	185

Ca 5 000 kvinnor och 7 000 män är tidsbegränsat anställda utomlands där uppgift om sektor saknas 2013.

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU), SCB

Tidsbegränsat anställda i åldern 20–64 år efter typ av anställning 2013

Procentuell fördelning, antal och könsfördelning

Typ av anställning	Procent						Könsförd.	
	1987		2000		2013		2013	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Vikariat	67	30	41	21	25	14	71	29
Kallas vid behov	6	4	20	16	18	16	59	41
Timanställd med schema för viss tid	.	.	.	.	22	20	59	41
Objekt/projekt	6	32	14	23	9	14	45	55
Ferie- och säsongs- arbete	7	11	7	12	5	8	47	53
Prov och praktik	6	14	11	20	9	14	44	56
Övrigt	7	9	6	8	13	15	53	47
Totalt procent	100	100	100	100	100	100		
antal	212	143	290	209	332	253	57	43

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU), SCB

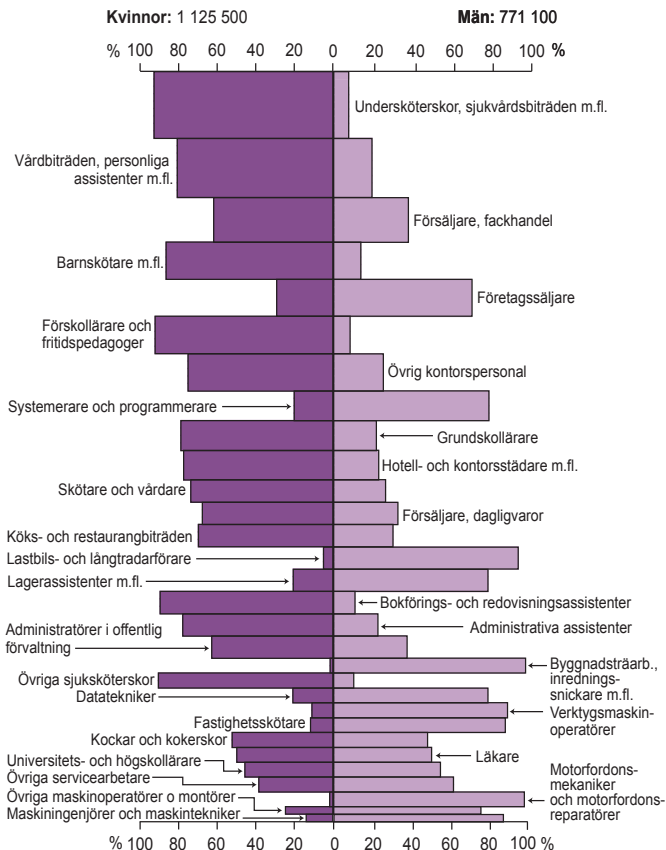
Antal tidsbegränsat anställda har ökat mellan åren 1987 och 2013, både för kvinnor och män. År 2013 var 57 procent av alla tidsbegränsat anställda kvinnor och 43 procent var män.

Den vanligaste typen för kvinnor både 1987 och 2013 var vikariat. Andelen har minskat från 67 till 25 procent.

År 1987 var den vanligaste typen för män objekt/projektanställning, 32 procent och år 2013 var det 14 procent. Vanligast år 2013 var timanställning med överenskommet schema för viss tid, 20 procent.

De 30 största yrkena 2012

Antal och könsfördelning (%). Ordnade efter antal personer i yrket

Källa: Yrkesregistret, SCB

Könsfördelningen inom de 30 största yrkena 2012

I de 30 största yrkena finns 58 procent av alla anställda kvinnor och 39 procent av alla anställda män i åldern 20–64 år. Endast tre av de 30 största yrkena har en jämn könsfördelning, dvs. 40–60 procent av vardera könet. Dessa är: *Kockar och kokerskor, Läkare samt Universitets- och högskollärare*. Det mest kvinnodominerade yrket är Undersköterskor, sjukvårdsbiträden m.fl. med 93 procent kvinnor och 7 procent män. Det mest mansdominerade yrket är Byggnadsträarbetare och inredningssnickare med 1 procent kvinnor och 99 procent män.

Den tudelade arbetsmarknaden 1985, 2001 och 2012

Procentuell fördelning och antal i 1000-tal

Yrken med	1985		2001		2012	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
90–100 % kv, 0–10 % m	35	2	27	2	19	2
60–90 % kv, 10–40 % m	42	10	47	13	53	17
40–60 % kv, 40–60 % m	6	5	12	12	14	13
10–40 % kv, 60–90 % m	15	43	13	42	14	45
0–10 % kv, 90–100 % m	2	40	1	31	1	23
Totalt	100	100	100	100	100	100

1985: 16 år och äldre, 2001: 16–64 år, 2012 20–64 år

Källa: 1985 Folk- och bostadräkningen, 2001 AKU, 2012 Yrkesregistret

Arbetsmarknaden är starkt könsuppdelad. Endast 14 procent av de anställda kvinnorna och 13 procent av de anställda männen finns i yrken med jämn könsfördelning. Det har dock skett en ökning av både kvinnor och män sedan 1985. Då fanns endast 6 respektive 5 procent i yrken med jämn könsfördelning.

72 procent av kvinnorna finns i kvinnodominerade yrken och 68 procent av männen finns i mansdominerade yrken. Här har en minskning skett sedan 1985. Då fanns 77 procent av kvinnorna i kvinnodominerade yrken och 83 procent av männen i mansdominerade yrken.

Egna företagare 20–64 år efter näringsgren 2012

Antal i 1 000-tal, procentuell fördelning och könsfördelning (%)

Näringsgren	Kvinnor		Män		Könsförd.	
	Antal	%	Antal	%	Kv	M
Vård och omsorg	5	7	2	1	76	24
Personliga och kulturella tjänster	24	30	11	8	68	32
Utbildning	2	2	2	1	54	46
Finansiell verksamhet, företagstjänster	16	20	21	15	44	56
Offentlig förvaltning m.m.	0	0	0	0	38	62
Handel	8	10	15	11	36	64
Hotell och restaurang	4	5	8	6	33	67
Tillverkning o utvinning, energi o miljö	3	3	8	5	26	74
Information och kommunaktion	2	2	7	5	19	81
Jordbruk, skogsbruk och fiske	6	7	26	19	18	82
Transport	0	1	8	6	6	94
Byggverksamhet	1	1	28	20	4	96
Uppgift saknas	9	11	5	3	65	35
Totalt	80	100	140	100	36	64
därav						
Med anställda	7	9	21	15	26	74
Utan anställda	73	91	119	85	38	62
Totalt	80	100	140	100	36	64

Källa: Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB

År 2012 var 36 procent av egenföretagarna kvinnor, 64 procent män. Det är en liten förändring jämfört med 2007, som är det första året med jämförbara uppgifter.

Inom alla näringsgrenar utom två, Utbildning respektive Finansiell verksamhet och företagstjänster, är könsfördelningen ojämn. Vård och omsorg respektive Personliga och kulturella tjänster är kvinnodominerade medan övriga åtta näringsgrenar är mansdominerade.

Jämfört med 2007 har antalet kvinnor som är egenföretagare ökat med 2 000 och män minskat med 10 000. Vanligast är att både kvinnor och män saknar anställda i företaget.

Företagare 20–64 år efter antal förvärvsarbetande i företaget samt företagets juridiska form 2012

Procentuell fördelning och antal i 1 000-tal

Antal förvävs- arbetande	Kvinnor		Män	
	Företagare i eget AB	Egen- företagare	Företagare i eget AB	Egen- företagare
1	27	87	26	81
2–4	37	11	34	16
5–9	18	2	20	2
10–19	9	0	11	0
20–49	5	0	6	0
50–	4	0	3	0
Totalt	100	100	100	100
procent antal	33	80	121	140

Förvärvsarbetande inkluderar företagaren.

Källa: Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB

Relativa arbetslöshetstal efter födelseregion och ålder 1987, 2000 och 2013

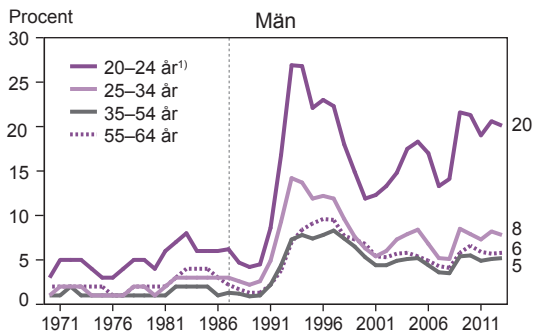
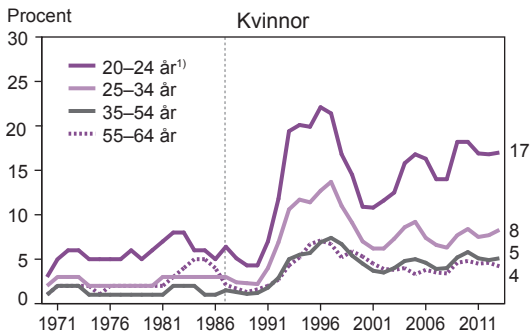
Andel (%) arbetslösa av arbetskraften

Ålder	1987		2000		2013	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Födelseregion						
25–44 år						
Sverige	2	2	5	5	4	4
Norden utom Sverige	3	3	7	8	6	6
Europa utom Norden	4	5	14	12	11	10
Asien	9	14	21	23	21	21
Afrika	9	16	30	20	31	31
Övriga länder	7	11	14	14	11	8
Totalt	2	2	6	6	7	7
45–64 år						
Sverige	1	1	4	5	3	4
Norden utom Sverige	3	2	5	8	4	7
Europa utom Norden	3	1	9	15	10	12
Asien	1	7	17	25	18	20
Afrika	..	..	10	19	19	23
Övriga länder	2	6	13	11	13	9
Totalt	2	2	4	6	5	5

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU), SCB

Relativa arbetslöshetstal efter ålder 1970–2013

Andel (%) arbetslösa av arbetskraften

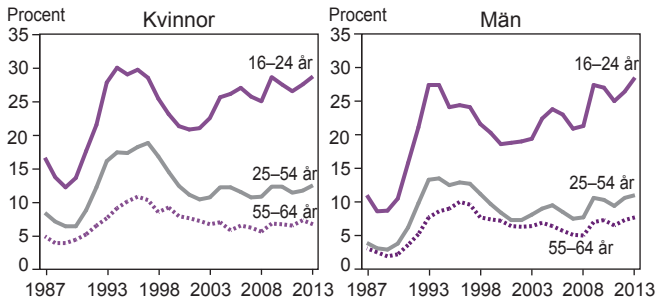

1 Uppgifter för 1970–1986 avser åldersgruppen 16–24 år.

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU), SCB

Arbetslösa, undersysselsatta och latent arbetssökande efter ålder 1987–2013

Andel (%) av befolkningen i respektive åldersgrupp

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU), SCB

Arbetsorsakade besvär efter yrkesområde 2012

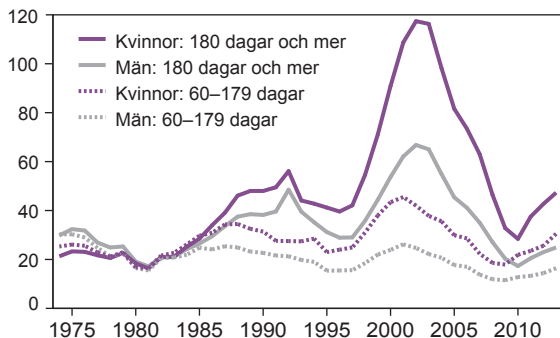
Andel (%) alla sysselsatta

Yrkesområde	Stress och psykiska påfrestningar		Påfrestande arbetsställn.	
	Kv	M	Kv	M
Ledningsarbete	11	6	3	3
Arbete som kräver teoretisk specialistkompetens	15	8	3	3
Arbete som kräver kortare högskoleutbildning e.l.	11	7	6	3
Kontors- och kundservicearbete	7	4	6	5
Service-, omsorgs- och försäljningsarbete	10	7	9	4
Arbete inom jordbruk, trädgård, skogsbruk m.m.	6	3	7	11
Hantverksarbete inom byggverksamhet, m.m.	8	4	10	11
Process- och maskinoperatörsarbete m.m.	7	4	12	9
Arbete utan krav på särskild yrkesutbildning	4	5	9	8
Totalt	11	6	6	6

Källa: Arbetsorsakade besvär, Arbetsmiljöverket

Sjukskrivna i december åren 1974–2013

Antal i 1 000-tal

Källa: Försäkringskassan

I början av 1980-talet var skillnaden mellan kvinnors och mäns sjukskrivningar liten. Dessutom var antalet sjukskrivna lågt. Därefter ökade sjukskrivningarna för både kvinnor och män och nådde en topp i början av 2000-talet. En kraftig minskning skedde därefter för att år 2010 åter öka.

Sjukskrivna 29 dagar eller mer efter ålder februari 1993, 2000 och 2013

Antal i 1 000-tal

Ålder	1993		2000		2013	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
20–29	12	8	9	5	7	4
30–39	19	15	26	13	17	7
40–49	28	22	34	19	25	11
50–59	28	25	47	30	24	15
60–64	10	10	13	10	10	8
Totalt	97	80	129	77	82	45

Källa: Försäkringskassan

Personer 20–64 år som inte tillhör arbetskraften efter huvudsaklig verksamhet 1987, 2000 och 2013

Procentuell fördelning, antal i 1 000-tal och könsfördelning (%)

Huvudsaklig verksamhet	Procent						Könsförd.	
	1987		2000		2013		2013	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Hemarbetande	42	2	11	0	9	1	96	4
Studier	16	23	27	30	27	31	56	44
Arbetssökande	3	4	4	5	4	6	53	47
Pension	4	8	6	8	7	10	50	50
Sjukdom	7	13	36	38	41	39	61	39
Övrigt	29	51	16	19	13	13	58	42
Totalt procent	100	100	100	100	100	100	60	40
antal	375	248	502	365	470	316		

Källa: Arbetskraftsundersökningarna (AKU), SCB

Antal kvinnor och män som inte tillhör arbetskraften, det vill säga varken är sysselsatta eller arbetslösa, har ökat sedan 1987. År 1987 var den vanligaste anledning att kvinnor inte tillhörde arbetskraften hemarbete. För män var det istället studier.

År 2013 var sjukdom den vanligaste orsaken bland såväl kvinnor som män. Andelen 1987 var 7 procent för kvinnor och 13 procent för män och ökade till 41 procent för kvinnor och 39 procent för män 2013.

LÖN

De tio största yrkesgrupperna 2012

Antal i 1 000-tal, könsfördelning (%), medellön samt kvinnors lön i procent av mäns lön. Hel- och deltidsanställda¹. Rangordnade efter samtliga i yrkesgruppen.

Yrkesgrupp	Antal		Könsfördelning		Medellön (kronor)		Kvinnors lön i % av mäns lön
	Kv	M	Kv	M	Kv	M	
Vård- och omsorgspersonal	418	76	85	15	23 500	23 400	100
Försäljare, detaljhandel; demonstratörer m.fl.	124	66	65	35	25 000	26 100	96
Säljare, inköpare, mäklare m.fl.	64	102	38	62	32 700	39 600	83
Ingenjörer och tekniker	21	98	17	83	32 400	35 500	91
Byggnads- och anläggningsarbetare	..	102	..	..	24 000	28 400	85
Fordonsförare	10	93	10	90	24 200	25 000	97
Företagsekonomer, marknadsförare och personaltjänstemän	57	43	57	43	37 100	45 500	82
Dataspecialister	21	75	22	78	38 600	40 800	95
Byggnadshantverkare	5	77	6	94	23 200	26 600	87
Förskollärare och fritidspedagoger	75	7	92	8	24 700	23 900	103

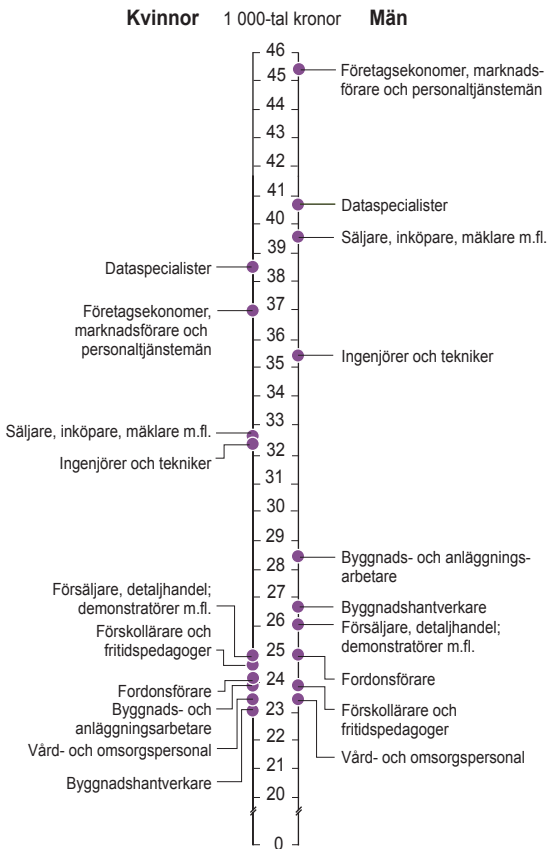
1 Deltidsanställdas löner är omräknade till heltidslöner.

 Källa: Lönestrukturst Statistik, Medlingsinstitutet och SCB

I de tio största yrkesgrupperna finns 43 procent av alla anställda kvinnor och 40 procent av alla anställda män.

Medellön i de tio största yrkesgrupperna 2012

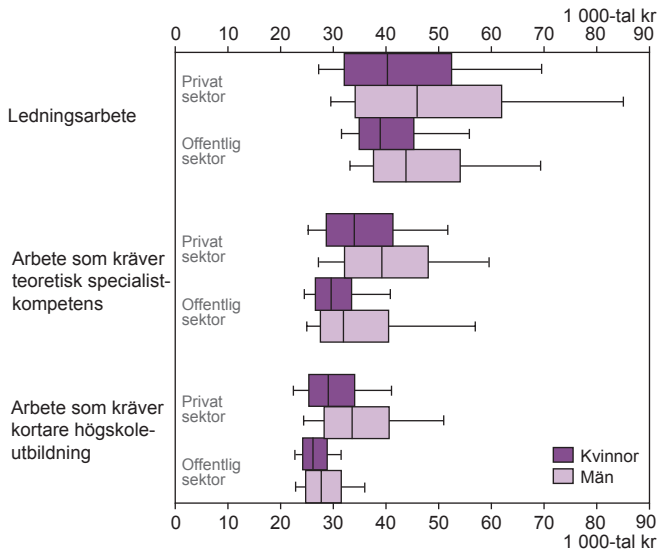
Månadslön i 1 000-tal kronor

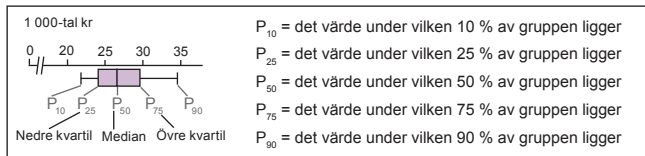
 Källa: Lönestrukturstatistik, Medlingsinstitutet och SCB

Lönespridning efter yrkesområden som kräver högskoleutbildning 2012

Månadslön i 1 000-tal kronor

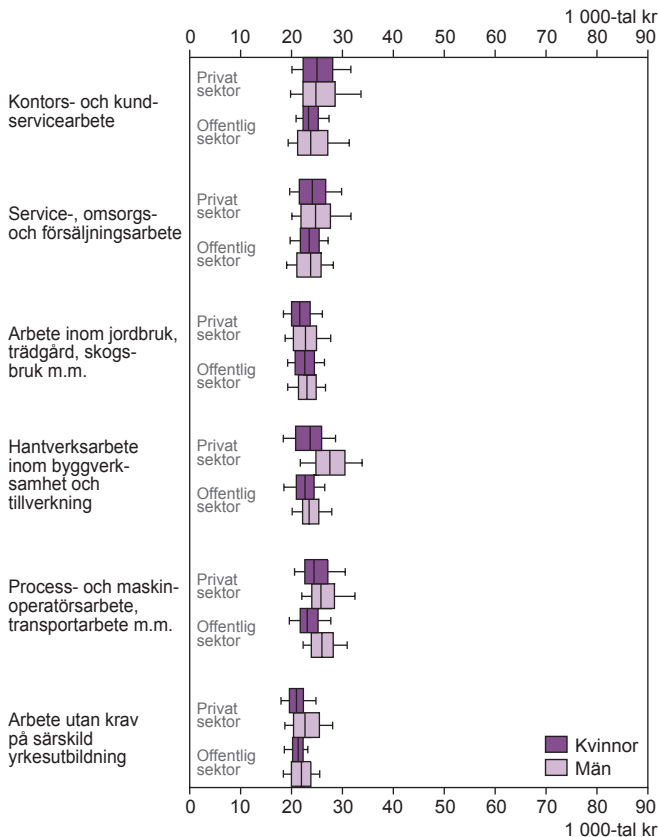

☉ Källa: Lönestrukturstatistik, Medlingsinstitutet och SCB

Lönespridning efter yrkesområden som normalt inte kräver högskoleutbildning 2012

Månadslön i 1 000-tal kronor

Förklaring till diagram se sid 74.

 Källa: Lönestrukturstatistik, Medlingsinstitutet och SCB

Kvinnors lön i procent av mäns lön efter sektor 1994–2012

Standardvägd¹⁾ och ej standardvägd heltidslön

År	Kommun		Landsting		Stat		Privat sektor		Samtliga sektorer	
	Ej stv.	Stv.	Ej stv.	Stv.	Ej stv.	Stv.	Ej stv.	Stv.	Ej stv.	Stv.
1994	86	.	74	.	83	.	85	.	84	.
1996	87	98	71	94	83	93	85	91	83	92
1998	89	98	71	93	84	92	83	90	82	91
2000	90	98	71	93	84	92	84	90	82	92
2002	90	98	71	92	84	92	85	90	83	92
2004	91	98	71	93	85	92	85	91	84	92
2006	92	98	72	93	87	93	86	91	84	92
2008	92	99	73	93	88	93	86	91	84	92
2010	94	99	73	94	89	94	87	92	86	93
2011	94	99	74	94	91	94	87	92	86	93
2012	94	99	75	94	91	94	88	92	86	93

Stv. = Standardvägd

Ej stv. = Ej standardvägd

1 Med standardvägning avses här att hänsyn har tagits till att kvinnor och män har olika ålder, utbildning, arbetstid, finns inom olika sektorer och tillhör olika yrkesgrupper.

 Källa: Lönestrukturstatistik, Medlingsinstitutet och SCB

Sett till hela arbetsmarknaden har kvinnor 86 procent av mäns lön. I mitten av 1990-talet var motsvarande siffra 83 procent. Förändringen visar en svag minskning av löneskillnaden mellan kvinnor och män.

När hänsyn tas till att kvinnor och män har olika ålder, utbildning, arbetstid, finns inom olika sektorer och i olika yrkesgrupper blir kvinnors lön 93 procent av mäns lön. Denna siffra har varit ungefär densamma sedan mitten av 1990-talet. Störst är skillnaden i privat sektor, minst i kommuner.

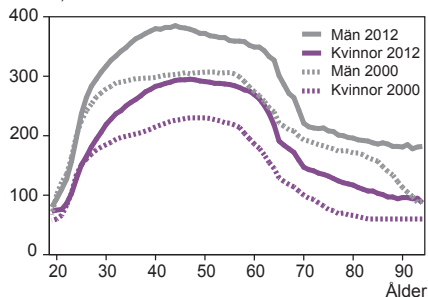
Den enskilt största förklaringen till löneskillnaderna är att kvinnor och män finns i olika yrken.

INKOMSTER

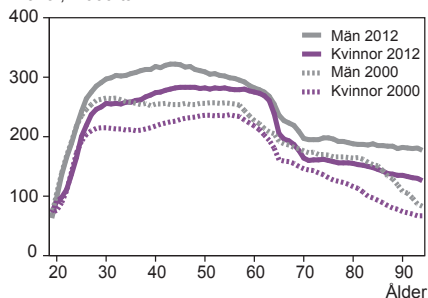
Sammanräknad förvärvsinkomst i åldern 20 år och äldre efter ålder 2000 och 2012

Medianinkomst i 1 000-tal kronor i 2012 års priser

Kronor, 1 000-tal Sammanboende

Kronor, 1 000-tal Ensamstående

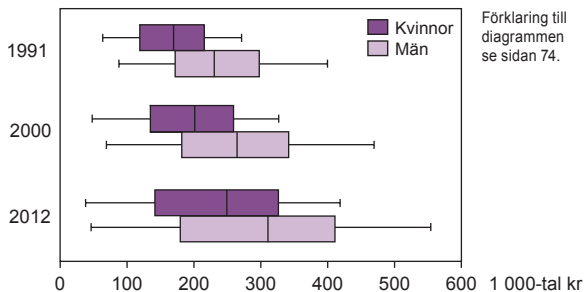
 Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Observera att diagrammen inte visar någon inkomstutveckling över livscykeln, utan den medianinkomst som individerna i en viss åldersgrupp hade år 2000 resp 2012.

Sammanräknad förvärvsinkomst är skattepliktiga inkomster exklusive kapitalinkomster.

Sammanräknad förvärvsinkomst i åldern 20–64 år 1991, 2000 och 2012

1 000-tal kr i 2012 års priser

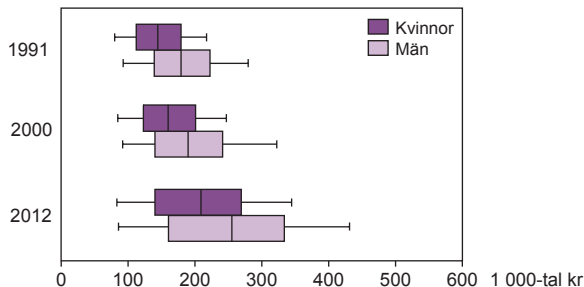
Förklaring till diagrammen se sidan 74.

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Sammanräknad förvärvsinkomst är skattepliktiga inkomster exklusive kapitalinkomster.

Nettoinkomst i åldern 20–64 år 1991, 2000 och 2012

1 000-tal kr i 2012 års priser

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Nettoinkomst är summan av alla skattepliktiga och skattefria inkomster minus skatt och övriga negativa transfereringar. Inkomsten är beräknad per individ. Inkomster som riktar sig till hela hushållet, som ekonomiskt bistånd och bostadsstöd, har i förekommande fall delats upp på de vuxna i hushållet.

Disponibel inkomst per konsumtionsenhet¹⁾ för hushåll 20–64 år efter hushållstyp 1991, 2000 och 2012

Medianinkomst i 1 000-tal kronor i 2012 års priser

Hushållstyp	1991	2000	2012
Sammanboende			
utan barn	211	231	317
med barn	152	162	222
därav med 1 barn	173	181	242
med 2 barn	149	159	221
med minst 3 barn	130	135	188
Ensamstående kvinnor			
utan barn	147	151	183
med barn	120	119	151
därav med 1 barn	123	125	158
med minst 2 barn	115	114	141
Ensamstående män			
utan barn	158	161	221
med barn	156	134	187
därav med 1 barn	158	135	197
med minst 2 barn	129	132	162

1 Konsumtionsenheter beräknas genom att ta hänsyn till stordriftsfördelar och till att utgifter för barn varierar med barnens ålder. Detta görs för att man bättre ska kunna jämföra ekonomisk standard mellan olika typer av hushåll.

 Källa: Hushållens ekonomi, SCB

Disponibel inkomst är summan av alla inkomster och transfereringar (t.ex. barn- och bostadsbidrag samt försörjningsstöd) minus slutlig skatt.

Den högsta disponibla inkomsten har sammanboende utan barn. Därefter kommer sammanboende med ett barn. Det gäller alla åren. Lägst disponibel inkomst har ensamstående kvinnor med barn. Inkomstskillnaden mellan sammanboende med ett barn och ensamstående kvinnor med ett barn respektive ensamstående män med ett barn har ökat sedan 1991 i kronor räknat. Ökningen är större för kvinnor än för män.

Biståndshushåll efter hushållstyp 1985, 2000 och 2012

Antal och andel (%) av alla inom respektive grupp

Hushållstyp	Antal			Andel av alla		
	1985	2000	2012	1985	2000	2012
Sammanboende						
utan barn	17 700	13 900	10 000	2	2	2
med barn	41 600	37 500	24 400	5	4	1
Ensamstående kvinnor						
utan barn	65 100	58 700	52 200	11	9	7
med barn	48 700	46 300	36 200	37	32	23
Ensamstående män						
utan barn	115 600	96 500	85 300	14	11	9
med barn	4 500	5 300	7 300	17	9	8
Totalt ¹⁾	293 400	258 200	215 500	7	7	6

1 Inklusive okänd hushållstyp.

 Källa: Socialstyrelsen

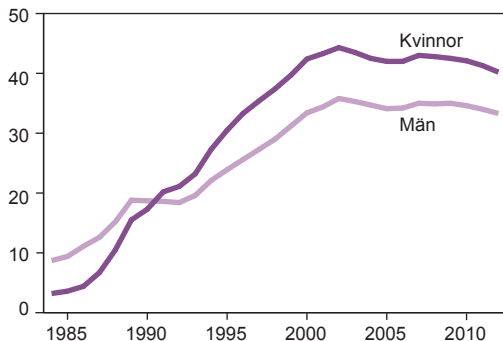
Högst andel biståndshushåll alla tre åren finns bland ensamstående kvinnor med barn. Högst antal biståndshushåll är ensamstående män utan barn.

Både antal och andelar har minskat mellan 1985 och 2012.

Personer i åldern 20–64 år med privat pensionssparande 1984–2012

Andel (%)

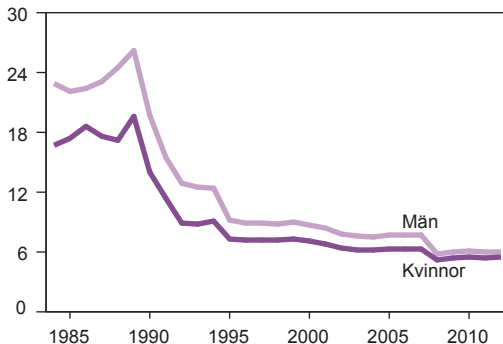
Procent

☉ Källa: Hushållens ekonomi 1984–1992, Inkomst- och taxeringsregistret 1993–2012

Genomsnittligt sparbelopp för personer i åldern 20–64 år med privat pensionssparande 1984–2012

1 000-tal kronor i 2012 års priser

☉ Källa: Hushållens ekonomi 1984–1992, Inkomst- och taxeringsregistret 1993–2012

Personer 65 år och äldre efter pensionstyp 2012

Antal i 1 000-tal, pension i 1 000-tal kr, andel (%) med pensionstyp och kvinnors pension i procent av mäns pension

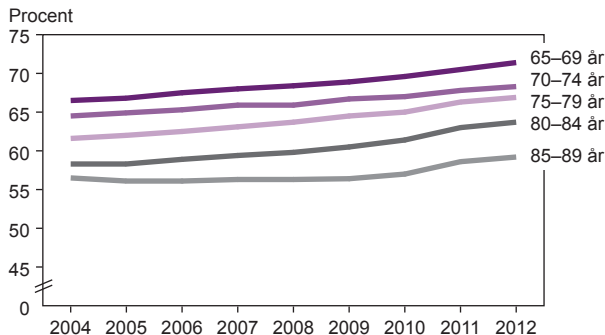
Typ av pension	Antal		Pension (kronor)		Andel med pensions-typen		Kvinnors pension i % av mäns
	Kv	M	Kv	M	Kv	M	
Totalt med någon pension	988	820	151	229	100	100	66
därunder med							
Allmän pension	980	809	114	157	99	99	73
därunder med							
Garantipension	605	124	23	20	61	15	116
Tjänstepension	840	734	35	69	85	89	50
Privat pension	251	236	32	43	25	29	73

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Garantipension betalas ut till den som haft låg eller ingen arbetsinkomst under livet.

Tjänstepension De flesta som arbetar har, förutom allmän pension, dessutom en tjänstepension. I dessa fall sätter arbetsgivaren varje månad av en summa till den anställda. Tjänstepensionen kan också kallas avtalspension om företaget har kollektivavtal.

Kvinnors pension i procent av mäns pension efter ålder 2004–2012

Källa: Inkomst- och taxeringsregistret, SCB

Nettoinkomst för personer i åldern 65 år och äldre efter hushållstyp och ålder 1991, 2000 och 2012

Medianinkomst i 1000-tal kronor i 2012 års priser och antal personer i 1 000-tal

Ålder	Inkomst						Antal	
	1991		2000		2012		2012	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Ensamstående								
65–69	117	139	125	141	170	188	119	77
70–74	110	124	118	132	142	151	94	59
75–79	106	109	116	127	144	154	88	41
80–84	100	96	114	122	142	153	98	34
85– år	95	92	106	117	137	152	132	35
Totalt	105	110	114	127	144	161	532	245
Sammanboende								
65–69	77	147	101	170	154	232	185	206
70–74	70	141	83	140	124	173	127	133
75–79	66	117	74	130	120	171	72	101
80–84	64	91	72	127	102	156	47	68
85– år	68	82	64	108	93	156	17	37
Totalt	71	133	83	139	128	182	448	545

 Källa: Hushållens ekonomi, SCB

Hushållstransfereringar som t.ex. bostadsbidrag har i förekommande fall delats lika mellan sammanboende.

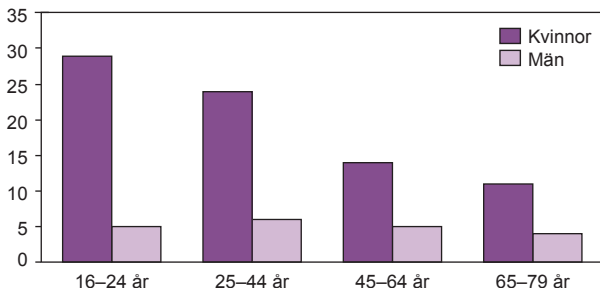
Nettoinkomst är summan av alla skattepliktiga och skattefria inkomster minus skatt och övriga negativa transfereringar. Inkomsten är beräknad per individ. Inkomster som riktar sig till hela hushållet, som ekonomiskt bistånd och bostadsstöd, har i förekommande fall delats upp på de vuxna i hushållet.

KRIMINALITET

Personer som känner oro för att utsättas för överfall eller misshandel efter ålder 2013

Andel (%) av alla i gruppen

Procent

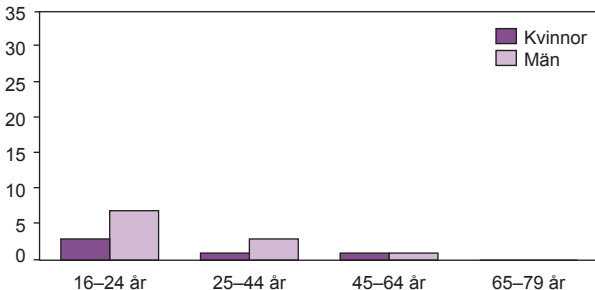

Källa: Nationella trygghetsundersökningen (NTU), Brottsförebyggande rådet (BRÅ)

Personer utsatta för misshandel efter ålder 2012

Andel (%) av alla i gruppen

Procent

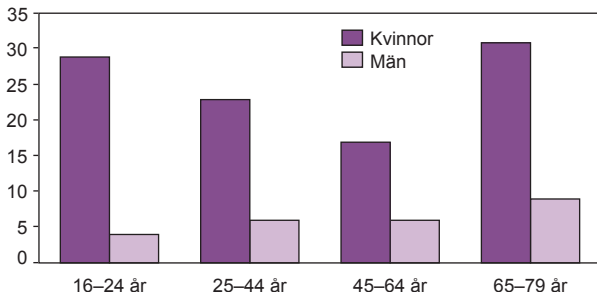

Källa: Nationella trygghetsundersökningen (NTU), Brottsförebyggande rådet (BRÅ)

Personer som känner sig otrygga vid utevistelsen kväll efter ålder 2013

Andel (%) av alla i gruppen

Procent

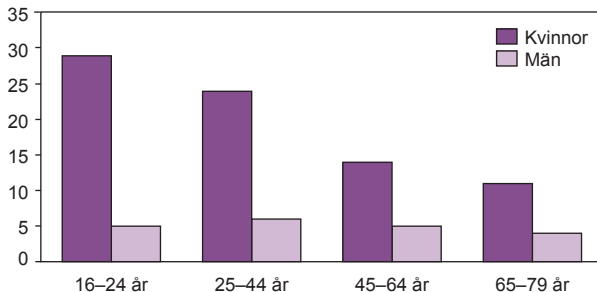

Källa: Nationella trygghetsundersökningen (NTU), Brottsförebyggande rådet (BRÅ)

Personer som mycket eller ganska ofta väljer en annan väg eller färdväg på grund av oro att utsättas för brott efter ålder 2013

Andel (%) av alla i gruppen

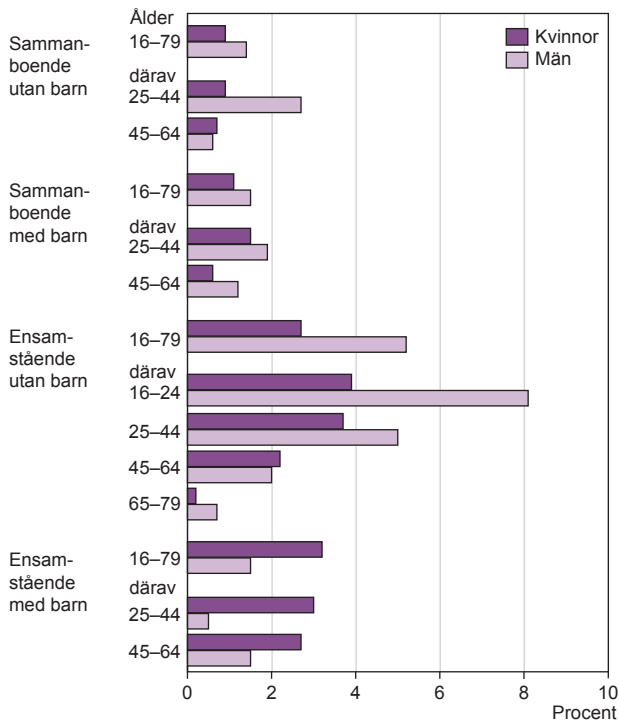
Procent

Källa: Nationella trygghetsundersökningen (NTU), Brottsförebyggande rådet (BRÅ)

Personer som varit utsatta för misshandel¹⁾ efter familjesituation och ålder 2011–2012

Andel (%) av alla i gruppen

1 Avser en 12-månadersperiod.

Källa: Nationella trygghetsundersökningen (NTU), Brottsförebyggande rådet

Personer 16–79 år utsatta för misshandel¹⁾ efter plats 2010–2012

Andel (%) händelser

Kön Förövare/offrer	Bostad	Arbete/ skola	Allmän plats	Annan plats	Totalt
Kvinna förövare, man offer	9	3	2	2	3
Man förövare, man offer	26	46	77	67	60
Kvinna förövare, kvinna offer	6	18	7	15	10
Man förövare, kvinna offer	59	33	15	15	27
Totalt	100	100	100	100	100

1 Avser en 12-månadersperiod

Källa: Nationella trygghetsundersökningen (NTU), Brottsförebyggande rådet (BRÅ)

I 87 procent av alla misshandelsfall var förövaren en man och i 60 procent var även offret en man. I 27 procent av fallen är offret en kvinna.

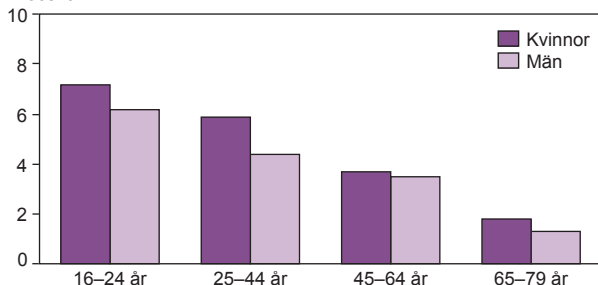
När män utsätts för misshandel sker det oftast på allmän plats. När kvinnor utsätts för misshandel är brottsplatsen oftast hemmet eller arbetsplatsen/skolan.

Om en kvinna är förövare är även offret i de flesta fall en kvinna.

Personer utsatta för hot efter ålder 2012

Andel (%) av alla i gruppen

Procent

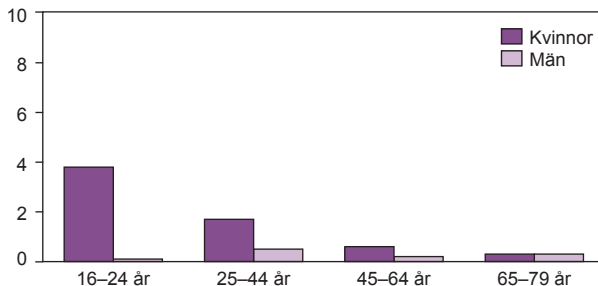

Källa: Nationella trygghetsundersökningen (NTU), Brottsförebyggande rådet

Personer utsatta för sexualbrott efter ålder 2012

Andel (%) av alla i gruppen

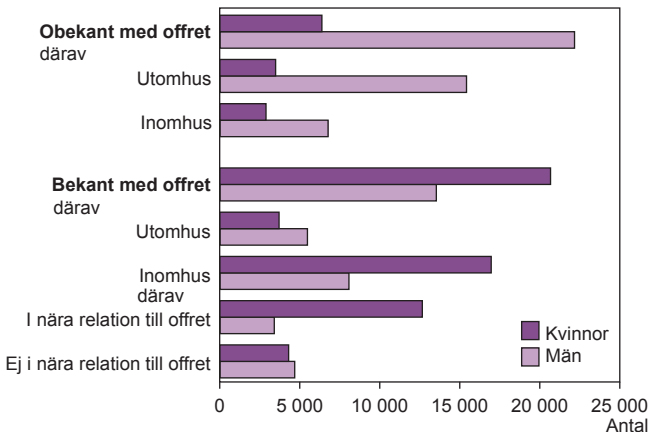
Procent

Källa: Nationella trygghetsundersökningen (NTU), Brottsförebyggande rådet

Anmäld misshandel 2013

Antal anmälda brott som offer i åldern 18 år och äldre utsatts för, relation mellan offer och förövare samt plats för brottet

Källa: Brottsförebyggande rådet (BRÅ)

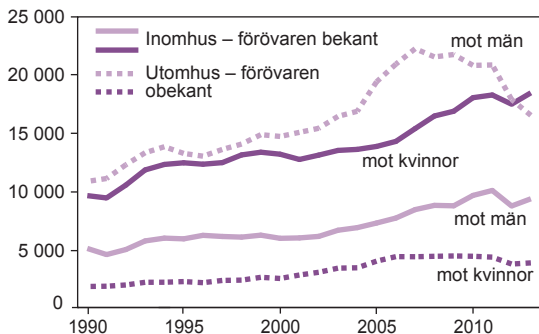
Grov kvinnofridskränkning

Våld som drabbar kvinnor i nära relationer består ofta av upprepade kränkningar. En man som utsätter en kvinna, som han har eller har haft en nära relation med, för upprepade kränkningar kan dömas för grov kvinnofridskränkning. År 2013 anmäldes 2 136 fall.

Källa: Brottsförebyggande rådet

Anmäld misshandel 1990–2013

Antal anmälda brott mot person 15 år eller äldre

Införandet av brotten grov fridskränkning respektive grov kvinnofridskränkning i lagstiftningen år 1998 kan påverka jämförbarheten över tid. Sedan 1998 kan exempelvis upprepade fall av misshandel i nära relation leda till en anmälan om grov fridskränkning eller grov kvinnofridskränkning istället för anmälan om misshandel.

Källa: Brottsförebyggande rådet (BRÅ)

Antalet anmälda fall av misshandel, mot såväl kvinnor som män, har ökat under lång tid. Det kan bland annat bero på en större benägenhet att anmäla våldsbrott, dvs. att mörkertalet blivit mindre. Mörkertalet är kvoten mellan den faktiska brottsligheten och den anmälda. Mörkertalet sjunker om en större andel av de brott som begåtts anmäls. I de fall där gärningspersonen är en närstående är mörkertalet troligen relativt stort.

Lagförda för brott mot brottsbalken, trafikbrottslagen och narkotikastrafflagen 2012

Antal och könsfördelning (%)

Huvudbrott	Antal		Könsfördelning	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Brott mot person	1 720	11 680	13	87
Brott mot liv och hälsa	1 170	7 530	13	87
däruv misshandel	1 100	7 150	13	87
Brott mot frihet och frid	520	2 910	15	85
däruv grov fridskränkning	30	90	25	75
grov kvinnofridskränkning	.	220	.	100
olaga hot	160	1 170	12	88
Sexualbrott	10	1 210	1	99
däruv våldtäkt	0	170	0	100
våldtäkt mot barn	0	150	0	100
Brott mot förmögenhet	9 290	24 000	28	72
Tillgreppsbrott	8 040	17 690	31	69
däruv snatteri	5 820	8 990	39	61
stöld	2 100	7 090	23	77
rån	50	870	5	95
Bedrägeri	330	680	33	67
Förskingring	50	50	50	50
Brott mot borgenär	210	1 260	14	86
Skadegörelse	260	2 300	10	90
Brott mot allmänheten	690	1 220	36	64
Brott mot staten	680	3 680	16	84
Samtliga brott mot brottsbalken	12 380	40 580	23	77
Brott mot trafikbrottslagen	3 120	23 600	12	88
Brott mot narkotikastrafflagen	2 970	19 700	13	87

Uppgifter avseende misshandel, våldtäkt, stöld och rån inkluderar även grov misshandel, grov våldtäkt, grov stöld respektive grovt rån.

 Källa: Personer lagförda för brott, Brottsförebyggande rådet

INFLYTANDE OCH MAKT

Valdeltagande vid riksdagsvalen 1973–2010

Andel (%) av röstberättigade

År	Samtliga		Förstagångsväljare	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
1973	92	92	84	87
1976	94	94	90	89
1979	94	93	89	86
1982	93	92	91	86
1985	93	92	89	88
1988	87	84	77	74
1991	88	86	81	80
1994	88	86	85	78
1998	83	82	73	75
2002	81	81	73	68
2006	84	82	78	74
2010	85	84	82	79

 Källa: Allmänna val, SCB

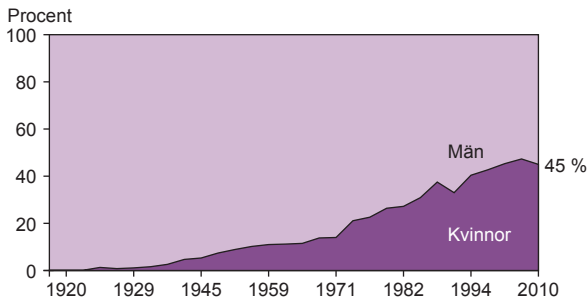
Valda till riksdagen efter ålder, 1998, 2002, 2006, 2010

Procentuell fördelning och antal

Ålder	1998		2002		2006		2010	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M
18–29	4	4	4	4	5	4	4	5
30–49	38	40	46	41	47	49	51	52
50–64	55	55	48	53	46	43	43	40
65–	3	3	2	2	2	4	1	3
Totalt								
procent	100	100	100	100	100	100	100	100
antal	149	200	158	191	165	184	157	192

 Källa: Allmänna val, SCB

Riksdagens sammansättning 1919–2010

Källa: Kammarkansliet, Sveriges riksdag

År 1994 var det år då Sveriges riksdag fick jämn könsfördelning bland ledamöterna, 40 procent kvinnor och 60 procent män. Jämnast var det efter valet 2006 med 47 procent kvinnor och 53 procent män.

Valda till riksdagen efter parti, september 2010

Antal och könsfördelning (%)

Parti	Antal		Könsfördelning	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Vänsterpartiet	11	8	58	42
Miljöpartiet de gröna	14	11	56	44
Socialdemokraterna	54	58	48	52
Moderaterna	51	56	48	52
Folkpartiet Liberalerna	10	14	42	58
Kristdemokraterna	7	12	37	63
Centerpartiet	7	16	30	70
Sverigedemokraterna	3	17	15	85
Totalt	157	192	45	55

 Källa: Allmänna val, SCB

Efter valet 2010 hade alla partier utom Kristdemokraterna, Centerpartiet och Sverigedemokraterna jämn könsfördelning. Jämnast var dock könsfördelningen bland Socialdemokraterna och Moderaterna.

Nominerade och valda till allmänna valen efter födelseland 2010

Antal och könsfördelning (%)

Val Födelseland	Nominerade				Valda			
	Antal		Könsför- delning		Antal		Könsför- delning	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Riksdag								
Födda i Sverige	2 236	2 829	44	56	142	179	44	56
Utrikes födda	267	333	45	56	15	13	54	46
Totalt	2 503	3 162	44	56	157	192	45	55
Kommunfullmäktige								
Födda i Sverige	19 509	27 860	41	59	5 098	6 888	43	57
Utrikes födda	2 153	2 547	46	54	483	500	49	51
Totalt	21 662	30 407	42	58	5 581	7 388	43	57
Landstingsfullmäktige								
Födda i Sverige	4 859	6 079	44	56	721	812	47	53
Utrikes födda	580	623	48	52	68	61	53	47
Totalt	5 439	6 702	45	55	789	873	47	53

 Källa: Allmänna val, SCB

Partiledare, april 2014

Antal

Parti	Kv	M	Parti	Kv	M
Centerpartiet	1		Socialdemokraterna		1
Folkpartiet Liberalerna		1	Vänsterpartiet		1
Kristdemokraterna		1	Sverigedemokraterna		1
Miljöpartiet de gröna ¹⁾	1	1			
Moderaterna		1	Samtliga partier	2	7

1 Språkrör.

Källa: Kammarkansliet, Sveriges Riksdag

Ledamöter i riksdagens utskott 1985, 2001 och februari 2014

Könsfördelning (%) och antal

Utskott	1985		2001		2014	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Bostads/Civil	20	80	53	47	59	41
Social	47	53	47	53	59	41
Utbildnings	27	73	47	53	59	41
Arbetsmarknads	27	73	41	59	47	53
Närings	20	80	47	53	47	53
Utrikes	27	73	29	71	47	53
Justitie	27	73	65	35	41	59
Kultur	60	40	53	47	41	59
Miljö- och jordbruks	20	80	24	76	41	59
Socialförsäkrings	60	40	65	35	41	59
Trafik	13	87	35	65	41	59
Konstitutions	20	80	29	71	29	71
Skatte	13	87	47	53	29	71
Finans	20	80	47	53	24	76
Förvars	20	80	35	65	18	82
Lag ¹⁾	33	67	59	41	.	.
Totalt procent	28	72	45	55	42	58
antal	68	172	123	149	106	149

1 Lagutskottet upphörde oktober 2006.

Källa: Kammarkansliet, Sveriges Riksdag

Före 1996 hade varje utskott mellan 12 och 17 ledamöter.

Från 1996 har varje utskott 17 ledamöter.

Chefer på högsta nivå inom Regeringskansliet 1985, 2000 och januari 2014

Könsfördelning (%)

Befattning	1985		2000		2014	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Statsråd ¹⁾	25	75	55	45	54	46
Statssekreterare ²⁾	12	88	38	62	37	63
Administrativa chefs- tjänstemän	11	89	27	73	67	33

1 Inkl. statsministern.

2 Inkl. kabinetssekreterare.

Källa: Regeringskansliet

Kommittéernas sammansättning 1981, 2001 och 2013

Könsfördelning (%) och antal

Funktion	1981		2001		2013	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Ordföranden m.m.	10	90	33	67	37	63
Ledamöter	21	79	41	59	44	56
Sakkunniga m.m.	13	87	43	57	51	49
Sekreterare och övriga	22	78	49	51	59	41
Totalt procent	16	84	26	74	51	49
antal	920	4 780	1 900	2 610	1 540	1 500

Källa: Kommittéberättelse respektive år

Styrelser och ledning i statligt hel- och delägda företag 2002 och 2013

Könsfördelning (%)

	2002		2013	
	Kv	M	Kv	M
Styrelseordförande	13	87	37	63
Verkställande direktör	12	88	29	71
Styrelseledamöter	37	63	47	53

Källa: Finansdepartementet, Verksamhetsberättelse för företag med statligt ägande

Ledamöter i statliga myndigheters styrelser och insynsråd 1991–2012

Könsfördelning (%)

År ²⁾	Ledamöter ¹⁾		därav ordförande	
	Kv	M	Kv	M
1991	31	69	11	89
1995	42	58	32	68
2000	46	54	28	72
2006	47	53	36	64
2012	48	52	41	59

1 Inklusive ordförande men exklusive personalföreträdare.

2 Avser budgetår t.o.m. 1993/94 därefter kalenderår.

Källa: Budgetpropositionen respektive år

Myndighetschefer tillsatta av regeringen september 2003 och 2013

Könsfördelning (%) och antal

	2003		2013	
	Kv	M	Kv	M
Generaldirektörer	31	69	45	55
Landshövdingar	38	62	62	38
Rektorer vid statliga universitet och högskolor	20	80	52	48
Övriga	70	30	40	60
Totalt procent	32	68	46	54
antal	70	150	92	106

Källa: Budgetpropositionen respektive år

Kommun- och landstingsstyrelser ordförande 1994, 2002 och 2010

Könsfördelning (%)

	1994		2002		2010	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Kommunstyrelse	15	85	21	79	29	71
Landstingsstyrelse	..	..	..	..	33	67

Källa: Sveriges kommuner och landsting

Förtroendeuppdrag i kommuner och landsting efter 2011

Procentuell fördelning, könsfördelning (%) och antal

Organ	Procentuell fördelning		Könsfördelning	
	Kv	M	Kv	M
Kommuner				
Kommunfullmäktige	33	33	43	57
Kommunstyrelsen	11	12	41	59
Facknämnder	45	43	44	56
Övriga nämnder	11	13	39	61
Totalt procent	100	100	43	57
antal	26 760	35 660		
Landsting				
Landstingsfullmäktige	50	53	48	52
Landstingsstyrelsen	8	8	47	53
Facknämnder	41	36	53	47
Övriga nämnder	2	3	33	67
Totalt procent	100	100	48	52
antal	3 470	3 570		

Källa: Undersökning om förtroendevalda i kommuner och landsting, SCB

Förtroendeuppdrag i kommuner och landsting efter position 2011

Könsfördelning (%)

Position	Kommuner		Landsting	
	Kv	M	Kv	M
Ordförande	33	67	48	52
Vice ordförande	41	59	47	53
Övriga ordinarie ledamöter	43	57	50	50
Ersättare	44	56	49	51
Totalt	43	57	49	51

Källa: Undersökning om förtroendevalda i kommuner och landsting, SCB

Förtroendeuppdrag i kommuner och landsting efter facknämnd 2011

Könsfördelning (%)

Facknämnd	Kommuner		Landsting	
	Kv	M	Kv	M
Vård/omsorg/social	57	43	57	43
Barn/ungdom/utbildning	51	49	47	53
Kultur/fritid/turism	46	54	53	47
Teknik/miljö/trafik/fastighet	30	70	40	60
Övriga facknämnder	42	58	46	54
Totalt	44	56	53	47

Källa: Undersökning om förtroendevalda i kommuner och landsting, SCB

Domare efter typ av domstol 1986, 2002 och 2013

Könsfördelning (%)

Domstol	1986		2002		2013	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
Högsta domstolen						
Ordförande	-	100	-	100	100	-
Domare inklusive ordförande	8	92	31	69	37	63
Hovrätt						
President	17	83	50	50	17	83
Hovrättslagman	3	97	17	83	35	65
Tingsrätt						
Lagman	1	99	3	97	35	65
Chefsrådman	24	76	15	85	41	59
Högsta förvaltningsdomstolen¹⁾						
Ordförande	-	100	-	100	-	100
Domare inklusive ordförande	1	99	35	65	37	63
Kammarrätt						
President	-	100	25	75	50	50
Kammarrättslagman	16	84	30	70	38	62
Förvaltningsdomstol²⁾						
Lagman	4	96	14	86	33	67
Chefsrådman	24	76	27	73	62	38

1 Tidigare Regeringsrätten.

2 Tidigare Länsrätt.

Källa: Domstolsverket

Styrelser och ledning i börsföretag 2013

Antal och könsfördelning (%)

	Antal		Könsfördelning	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Styrelseordförande	11	220	5	95
Verkställande direktör	14	217	6	94
Styrelseledamöter	359	1 157	24	76

Källa: Styrelser och revisorer i Sveriges Börsföretag 2012–2013, SIS Ågarservice AB

Bland styrelseordföranden var 5 procent kvinnor. Det är samma förhållande som rådde 1999.

Styrelsemedlemmar efter funktion i aktiebolag år 2011

Procentuell fördelning (%), antal och könsfördelning (%)

Funktion	Procentuell fördelning		Könsfördelning	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Styrelseordförande	4	13	13	87
Styrelseledamöter	26	47	20	80
Suppleant	60	22	56	44
Arbetsstagar- representant	2	2	28	72
Verkställande direktör	5	14	14	86
Övrigt	3	2	35	65
Totalt procent	100	100		
antal	164 200	361 400	31	69

Källa: Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), SCB, Bolagsverket

Vanligaste funktionen för kvinnor som sitter i styrelse är suppleant, vanligast för män är styrelseledamot.

Chefer efter sektor 2012

Antal och könsfördelning (%)

Sektor	Antal		Könsfördelning	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Privat sektor	48 200	120 200	29	71
Offentlig sektor	29 200	15 500	65	35
Stat	2 500	3 200	44	56
Kommun	20 000	9 800	67	33
Landsting	6 600	2 500	73	28
Totalt	77 400	135 800	36	64

Källa: Lönestrukturstatistik, Medlingsinstitutet och SCB

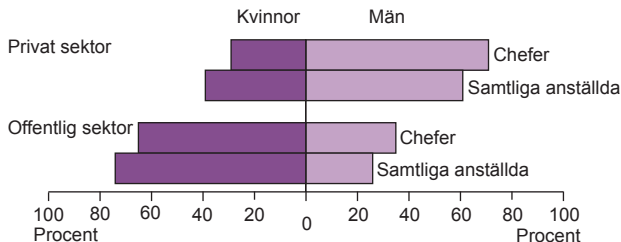
År 2012 var 36 procent av cheferna kvinnor och 64 procent var män. Motsvarande uppgifter för 1995 var 26 respektive 74 procent.

I privat sektor var könsfördelningen 20 procent kvinnor och 80 procent män år 1995. Det innebär en liten förändring mot jämnare könsfördelning

Könsfördelningen i offentlig sektor har gått från 43 procent kvinnor och 57 procent män år 1995 till att bli kvinnodominerad 2012.

Chefer och samtliga anställda inom privat och offentlig sektor 2012

Könsfördelning (%)

Källa: Lönestrukturstatistik, Medlingsinstitutet och SCB

Förtroendevalda och medlemmar inom fackliga organisationer 1985, 2001 och 2013

Könsfördelning (%)

Organisation	1985		2001		2013	
	Kv	M	Kv	M	Kv	M
LO						
Representantskap	14	86	42	58	45	55
Styrelse	-	100	36	64	17	83
Förbundsordförande	-	100	14	86	14	86
Medlemmar	43	57	46	54	46	54
TCO						
Kongress	36	64	58	42	58	42
Styrelse	20	80	53	47	53	47
Förbundsordförande	11	89	60	40	57	43
Medlemmar ¹⁾	57	43	62	38	61	39
SACO						
Kongress	29	71	46	54	43	57
Styrelse	12	88	43	57	55	45
Förbundsordförande	15 ²⁾	85 ²⁾	57	43	32	68
Medlemmar	38	62	53	47	53	47

1 Fr.o.m. 2003 ingår Försäkringsanställdas förbund under ST.

2 Avser 1983.

Källa: Respektive organisation

Chefpositioner inom dagspressen 2013

Könsfördelning (%)

Chefposition	Storstadstidningar		Landsortstidningar	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
VD ¹⁾	22	78	13	85
Chefredaktör	30	70	43	57
Chef ledarredaktion/ politisk chefredaktör ²⁾	56	33	24	71

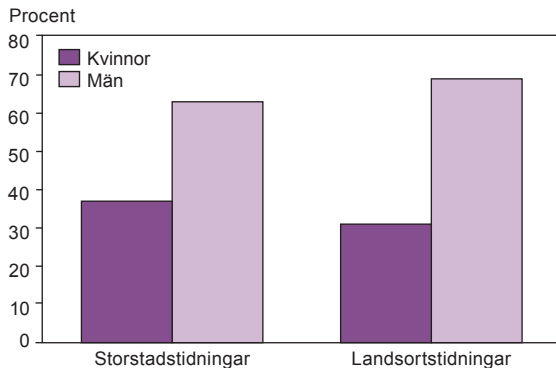
1 VD avser 2012.

2 11 % av storstadstidningarna och 5 % av landsortstidningarna är uppgift om chef på ledarredaktionen antingen delad eller oklar.

Källa: Nordicom

Chefer i storstads- respektive landsortstidningar 2013

Könsfördelning (%)

Källa: Nordicom

Allt om jämställdhet finns samlat
på WWW.SCB.SE/LE0201

30 år!
1984–2014

På tal om KVINNOR och MÄN

Lathund om
jämslällldhet 2014

Jämställdhet under 30 år

Den välkända fickboken "På tal om kvinnor och män. Lathund om jämställdhet" kom ut första gången 1984. Vi kan nu följa utvecklingen av jämställdheten under 30 år. Viktiga frågor under 1980-talet var bland annat hur kvinnor och män fördelar det obetalda arbetet och föräldraansvaret. Blir både kvinnor och män ekonomiskt oberoende? Vilka har makt och inflytande? Frågorna är aktuella även idag. Hur det såg ut då och hur det ser ut idag inom många områden kan vi läsa i denna utgåva av fickboken.

Inledningsvis beskrivs utvecklingen av jämställdheten sedan 1980-talet i stora drag både i text och siffror. Som vanligt presenteras kvinnor och män sida vid sida i pedagogiskt utformade tabeller och diagram och ibland med korta kommentarer.

ISBN 978-91-618-1608-8 (Print)

All officiell statistik finns på: **www.scb.se**
Statistikservice: tfn 08-506 948 01

All official statistics can be found at: **www.scb.se**
Statistics service, phone +46 8 506 948 01